

KROSWORD

Pababag:

1. Kataastaasan Kagalangalang na Katipunan ng mga Anak ng Bayan (naila nga ngalang pinamubo)
9. Hilawng materyal nga gigikanan sa gasolina, ubp.
10. linumad nga pulong sa paglipot
13. Pinamubo sa Komiteng Tig-organisa sa Komunidad
14. Inintsek sa pulong nga milya
15. Iningles nga pulong sa tulo; nagsinug-ang
16. ____g-ong Demokratikong Rebolusyon
18. R ____ (usa ka suba sa Bukidnon)
20. b ____ (Iningles nga pulong sa laki nga usa)
21. Pinamubo sa Land Transportation Administration
22. lumad nga katugbang sa Milisyang Bayan
25. pinamubo sa Information Technology
27. usa ka mineral nga parat ug gigamit isip pangtimpla
28. iningles sa yango; pag-uyon
30. *Militar*. Usa ka U.S. Navy patrol plane nga may upat ka turboprop nga makina nga gigamit sa paniktik ug pagdugmok sa submarino sa ilang kaaway ug armado sa mga missiles, torpedoes, mines, ug depth bombs.
33. kasukwahi sa nabasâ
34. ngalan sa tawo ilabina karaang tawo sa bibliya.

Tubag sa miaging isyu sa AK Enero-Abril 2002

D	R	K			A	R	M	A	S
E	E		A	B		O	B		E
M	B		T	O	N	N	A	G	E
O	O			H	A	D		O	R
C		K	T	O		A			
R	E	B	O	L	U	S	Y	O	N
A	S	Y		A	T		E	P	E
T	D		A	N	A	K	A	N	
I	E	U		O	N	E			A
C	P	S	U			P	K	K	P

Paubos:

2. pinamubo sa Armando Liwanag
3. pamaagi sa pagkab-ot sa katuyoan sulod lang sa mubong panahon
4. pinamubo sa introduksyon
5. armadong _____;
6. ____kaklining (nakakuha; nakakompiska)
7. mantalaan sa rehiyon
8. ____ibog (wa kasabot; wa masayod unsay buhaton)
11. pinamubo nga ngalan sa nasudnong mantalaan sa NDFP
12. Anarkista ug magsusulat nga Ruso. Kakontemporaryo ni Marx nga gipalagpot sa Second International
16. Bato _____ (magnet sa iningles)
17. ngalan sa tawo
19. ____ilo (ngalan sa tawo)
23. binisaya sa myrrh usa ka tunokong kahoy nga gigamit isip insenso, pahumot etc.
24. pinamubo sa Gimbuhatong Lumad
26. iningles sa tonelada
29. pinamubo sa Disciplinary Action
31. usa ka preposition (iningles)
32. (adverb); nagpasabot sa pagsupak

Ang Kalihukan

Mantalaan sa National Democratic Front

Amihanang Sentral Mindanao

Tuig 9 Gula 2

Regular Isyu

Mayo - Agosto 2002

PAKYASON ANG TOTAL WAR! PALAGPUTON ANG REHIMENG US-ARROYO!

Niining isyuha...

Editorial	2
Mga Biktima sa HRV Mokabat na sa 37T	4
HRV sa AFP ug CAFGU sa Tribong Banwaon ..	5
School of Assassins	6
Kampanyang Psywar..... Pakana sa CIA	8
Bulawanong Bidlisiw	9
Anti-BHB nga Propa sa AFP	10
Kahimtang sa Mag-uuma	11
Pakatawa	12
Asa ka na Paingon, M3 sa VICMAR?	13
Pakunot sa Agtang	13
Usa ka Bukas nga Sulat	14
Mga Balita	15, 18, 28, 29, 32
Unsa ang CBRMP	15
Agritips	17
Tip Alang sa Himsog nga Panglawas	20
Ang BHB sa Nagkalainlaing mga Aksyon	22
Total War ni GMA	24
Dugmukon ang ABU SAYYAF?	26
Nasayod ka ba?	28, 38
Nationwide Peoples Caravan	33
Kasayoran Mahitungod sa Panatikong Grupo ..	35
Kultural	39
Panid sa Siyensya	40
Pol Eko	42
Krosword	44

EDITORIAL BOX

Hunta Editorial: KT-KR
 Editor: Vince Remos
 Copy Editor: Ali
 Kolumnista: Banagbanag de Liberacion
 Tig-lay out: Tom
 Dibuhista: Jerry
 Mga Magtatampo niining Gulaa:
 Ka. Yano, Ka. Demi,
 Ivan Kasilak, Obrero Siyentipiko,
 Ka. Jeffrey Pulangiyon ug uban pa.

EDITORIAL

GUBAT BATOK SA MGA KABUS

Paglingkod ni Macapagal-Arroyo sa gahum human mapalagpot si Estrada, gideklarar niya ang gubat batok sa kawad-on. Ang iyang buot ipasabot, gubat diay batok sa mga kabus.

Sa iyang ikaduhang State of the Nation Address (SONA) niadtong Hulyo 22, hambogera kaayo siyang mideklara sa iyang pagpaluyo sa “Lig-ong Republika”. Ang pakigpulong pa lang, nagpasidaan na sa samot nga pagpanumpo sa mga katungod atubangan sa walay puas nga pagtubo sa kawad-on ug sa kusganong pagsupak sa katawhan sa mga palisiyang anti-katawhan, mga programa ug proyekto sa reaksyonaryong rehimen ug sa mga mando ug direktang pagpanghilabot sa iyang agalong imperyalismong US.

Gisundan dayon kini sa paglibkas sa “*maximum tolerance*”, sa wala nay pugong-pugong pagdili ug pagbungkag sa mga malinawong pagtapok-tapok ug mga dayag nga kalihokang protesta sa kasyudaran. Gilisod-lisod sa daghang mga *military checkpoints* ang *caravan* sa mga nagprotesta gikan sa lain-laing probinsya sa Pilipinas batok sa Balikatan ug pagpanghilabot sa mga tropang Amerikano padulong sa syudad sa Zamboanga ug gigwardyahan sa daghang militar ug kapolisan sulod sa gym ug wala tugoti nga makalunsad og rally atubangan sa kampo sa Southcom sa Zamboanga City.

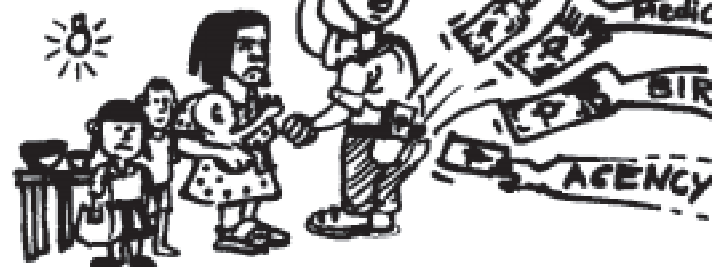
Wala madugay sa paghulhog sa iyang imperyalistang amo, bugti sa hinabang militar gideklarar ni Macapagal-Arroyo ang kinatibuk-ang gubat (total war) batok sa rebolusyonaryong pwersa. Gilumpong sa rehimen ang rebolusyonaryong pwersa uban sa mga minugna sa militar nga mga kriminal ug teroristang pundok nga sama sa Abu Sayyaf ug Pentagon.

Ang lintunganay sa iyang “Lig-ong Republika” mao ang paghiyad sa mga palisiya ug balaod alang sa samot nga pasistang pagpanaugdaog sa katawhan. Paningkamutan nilang maaprubahan ang Mutual Logistics Support Agreement (MLSA) aron mapaneguro ang pagpabilin sa mga tropang Amerikano dinhi sa Pilipinas. Giandam na sa US ang pangkalibutang opinyon alang sa

Ibutang ta nga madawat namo ang sweldo nga subay sa balaod. Dili man sab kini ang aktwal nga kantidad nga mauili sa balay panahon sa *payday* kay ubay-ubay man ang deduksyon. Kun P170.00 ang adlaw human kuhai og deduksyon P3,210 na lang ang limpyo matag bulan.

Unsaon pa namo pagkabuhi 'ani?

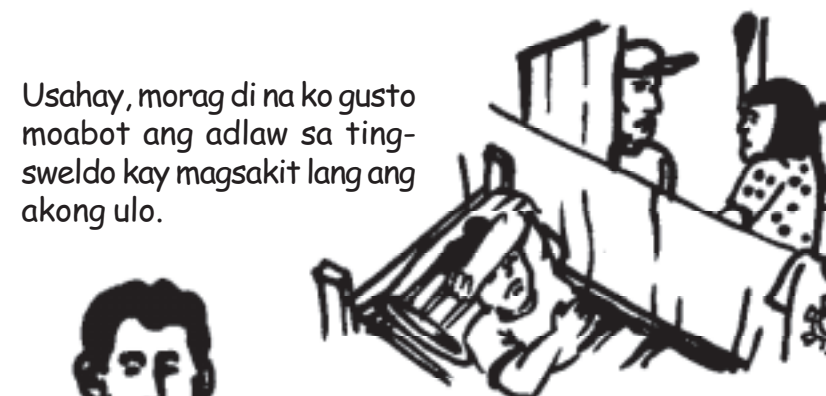

Wala na giapil ang badyet sa pagpalit og sinina tungod kay dili na gyud paigo bisan ukay-ukay nalang

Ang gidugang namo sa gasto giutang pa namo sa mga silingan nga nagpautang og 5-6

Gasto matag bulan	
1 sack bugas	P1,000.00
panud-an	2,300.00
abang balay	500.00
kuryente	120.00
pamasahe	650.00
gatas sa bata	400.00
2 kgs. asukar	40.00
2 kgs. oil	44.00
pan / tinapay	150.00
kape	50.00
2 bar sabon	34.00
2 sabon panligo	24.00
tambal bata	300.00
Total	P5,612.00

Usahay, morag di na ko gusto moabot ang adlaw sa ting-sweldo kay magsakit lang ang akong ulo.

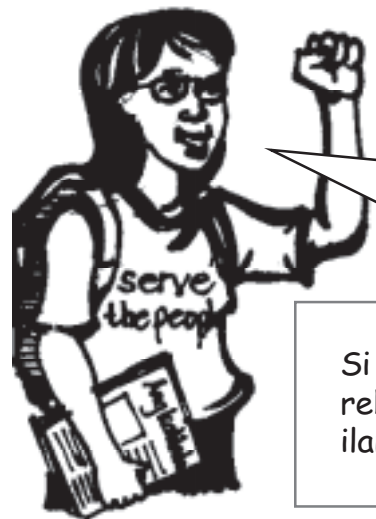
Sa sunod nalang sweldo ko mobayad Nong kay wala 'nay nabilin sa iyang sweldo ganina

Ingon 'ani ang among kinabuhi dinhi sa pabrika. Naglaom lang sa dyutay kaayo nga suholan.....?~@#!

POLITIKANHONG EKONOMIYA

Kumusta na mga Kas! Ania na sab ang gipaabot natong paghisgut-hisgot sa atong kalihukan. Karong gulaa atong pamalandungan ang tinuod nga kinabuhi ni Budong

Si Budong usa ka mamumuo sa usa ka pabrika sa atong rehiyon. Siya ra ang bugtong nanginabuhi alang sa ilang pamilya. May asawa ug upat ka anak.

Kanamong mga kabus, ang krisis sa pagkakaran kabahin na sa inadlaw-adlaw namong kinabuhi. Kun kaniadto hangtud hawak ra ang pagkalumos sa utang karon taga-liog na.

Isip mamumuong kontraktwal, nagadawat ako og P170.00 minimum nga sweldo, walay benepisyo, walay 13 month pay ug 12 oras nga pagtrabaho nga wala bayri ang overtime

Dong, wala nay gatas si Boy.

Utang nalang sa tindahan, Apili nalang sab og pamilite.

Tay, ang utang kuno nato ingon si Nang Koring?

iyang direktang agresyon pinaagi sa paglakip sa CPP-NPA sa talaan sa mga langyawng teroristang organisasyon.

Karon, gipasiatab sa rehimen nga napulpog na kuno ang grupong Abu Sayyaf resulta sa ilang kampanyang militar ug tungod sa tabang sa tropang Amerikano. Aron mapadayon ang bwelo sa nahikyad nila nga kampanya batok sa terorismo, ang ilang kampanyang militar ug mga pwersang militar nga sa miaging mga tuig nakonsentra sa Basilan ug Sulu, karon gipunting na sa erya sa NPA.

Bisan sa wala pa pormal ideklara sa reaksyonaryong rehimeng US-Arroyo ang kinatibuk-ang gubat batok sa CPP-NPA, daan na nga gimakmak sa grabeng militarisasyon ang prayoridad niining mga erya sa mga rehiyon sa Pilipinas. Kaliboan ka mga kabus nga pamilya sa kabukiran ang nabiktima sa kabangis militar.

Dinhi sa ato, sugod niadtong Abril, gilubgan sa composite nga pwersa sa 62nd, 36th, 20th ug 28th nga mipailang "Military Barangay Development Workers" ang mga baryo sa San Luis, Agusan del Sur, kung asa kusganon ang pagsupak sa mga Lumad ug mag-uuma sa pagsulod sa higanteng proyekto sa plantasyon sa kahoy. Sayo pa niini, nag-barangay development work usab sa Salay, Misamis Oriental ang 72nd IB, 9th IB ug 58th IB. Laing hugna sa pasistang kabangis ug dislokasyon sa panginabuhi ang nahiagoman sa mga Banwaon nga nadugang sa listahan sa kalapasan sa tawhanong katungod sa AFP dinhing lugara. Gibansay

nga CAFGU ug giarmasan sa militar ang oportunistang lider-Lumad nga si Mario Napungahan ug iyang mga sakop ug gigamit aron hasion ang iyang mga katrigo.

Gimilitarisa usab sa 8th IB ang mga baryo sa Pangantucan, Bukidnon tungod sa organisadong paglihok sa mga manapasay sa tubo para patas-an ang ilang ubos kaayo nga suhol. Sa San Fernando, Kitaotao ug Quezon sa Bukidnon, gihasi ang mga Lumad nga Manobo-Matigsalog sa 5th Special Forces ug 8th IB uban sa para-militar nga grupong Alamara ug sa bandidong pangayaw tungod sa ilang lig-ong pagbarog ug pagpanalipod sa ilang kayutaang anestral.

Sa laing bahin, bangis nga gi-demolish sa militar ug kapulisan ang mga kabalayan sa mga kabus sa dakbayan sa Cagayan de Oro ug Valencia kay kuno daan nang gipanag-iya ang yuta sa mga adunahan. Mao kini ang giingon ni Macapagal-Arroyo nga gubat batok sa kawad-on. Dili kini paglukat sa gamot sa kawad-on kundili pagsumpo sa mga katungod sa mga kabus aron dili na sila mobarog ug makigbisog. Sa laktod, gamitan sila og pwersa aron magpabiling kabus atubangan sa hilabihang pagpahimulos ug panaugdaog ug mapabiling luwas ang mga kabtangan, negosyo ug interes sa lokal nga nagharing hut-ong ug sa ilang mga imperyalistang amo.

Nasayod kita nga taliwala sa pagpangisog ni Macapagal-Arroyo sa paglutos sa rebolusyonaryong

Tan-awa EDITORIAL/pahina 4

Mga Biktima sa Kalapasan sa Tawhanong Katungod Mokabat na sa 37,000

Gikan sa AB

Sukad sa paglingkod ni Macapagal-Arroyo kaniadtong Enero 22, 2001 hangtod na niadtong Hulyo 15, 2002, mokabat na sa 1,334 ka mga kaso ang paglapas sa tawhanong katungod sa tibuok nasud. Gilangkob kini sa 37,164 ka mga biktima. Niining gidaghanona, 148 ang biktima sa salbедыing ug asasinasyon, 55 ang gimasaker ug 14 ang gikuot sa militar nga nagpabiling *missing* hangtod karon. Kaylap ang nagkadaiyang porma sa kalapasan sama sa *frustrated murder*, paturagas nga pagpabuto, pamomba, ilegal nga pagpangaresto, tortyur, ilegal nga pagrekisa, pagguba ug paghikaw sa *access to property*,

pinugos nga pagpabakwet, *food blockades*, dinaghang dislokasyon, paghikaw sa medikal nga atensyon ug uban pa. Nakatala ang siyento bayente singko ka mga kaso sa paglapas sa tawhanong katungod batok sa mga lider sa Bayan Muna nga naglangkob sa 2,581 ka mga biktima. Bayente dos ka mga lider sa komunidad sa Bayan Muna ang gipatay samtang tulo ang biktima sa masaker. Ang uban naluwas sa pagsulayng patyon apan may upat nga nagpabiling *missing*. May 86 ka mga kaso sa pagpatay sa mga aktibista ug gisuspetsahang simpatisador sa NPA

nga gilangkob sa 148 ka mga biktima. Mas grabe kini kaysa rekord sa rehimeng Estrada diin 59 ka mga susamang kaso ang na-dokumento sa 18 ka bulan niyang paglingkod sa gahum. Sa Basilan mokabat sa 3,169 ang nabiktima sa pagpanglapas sa tawhanong katungod sukad ipakusog ang kampanyang anti-Abu Sayyaf. Napulo ang gisalbeyds, unom ang gipatay, 42 ang gitortyur, 142 ang arbitraryong giaresto ug usa ang nagpabiling *missing*. Sa kasamtangan, upat ka mga babaye ug unom ka mga kabataan ang gibilanggo aron pwersahon ang ilang mga kadugo nga gisuspetsahang mga membro sa Abu Sayyaf sa pagsurender. Ilegal karon silang gidetenir sa Basilan Provincial Jail ug Camp Bagong Diwa sa Taguig, Metro Manila. Kapin sa 100 ka mga gisuspetsahang membro sa Abu Sayyaf ang nakadeteyn sa duha ka mga kampo.

Gikan sa pahina 3 EDITORIAL

pwersa ug katawhan sa pinaagi sa iyang berdugong AFP ug agalong US, gikabuhí siya paghunahuna sa nagkakusog nga rebolusyonaryong kalihokan sa tibuok nasud ug kalihokan sa katawhan nga nagasinggit sa pagpalagpot kaniya gikan sa gahum. Bisan unsaon pa niya pagkinapayay nga lig-on ang iyang giingong “lig-ong republika”, dili na matago sa katawhan nga gikutkot na sa anay ang gabok nga haligi sa iyang paghari. Sulod mismo sa ilang han-ay, lawom ang ilang pagkasiak ug dili na mahusay ang ilang mga panagbangi tungod sa pag-inilogay sa mga negosyo ug kawatonon ug sa sayo nga pagmaniobrahay sa mga reserbang kabayo sa imperyalismo aron makapuli og lingkod isip tinugyanan sa papet nga republika sa umaabot nga eleksyong 2004. Tungod sa pagkaulipon mismo ni Macapagal-Arroyo niini nga ambisyon, misulod siya sa lain-laing gimik ug pagpangligis sa iyang mga kakompetensya. Sa sobrang kahinam ug pagdali-dali,

ang iyang dagan, nagkabali-bali. Nahisama siya kang Estrada nga nagkapuliki ang iyang mga alipores sa pagsunodsunod pag-isplikar sa mga nahimong kapalpakan. Samot nga miunlod ang iyang kredibilidad sumala pa sa mga nanggawas nga nasudnong surbi gawas sa ‘lutong makoy’ nga surbi sa SWS karong bag-o nga nagpakitang “misaka” kuno ang iyang *rating*. Nagkalawom ang iyang pagkahimulag sa politika ug maglisod siya pagkabig sa suporta sa mga reaksyonaryo sa iyang mga palisiya, labaw na sa gideklara niyang *kinatibuk-ang gubat*. Sa samang higayon, ang misamot kagrade nga krisis sa ekonomiya sa Pilipinas nga walay hunong nga nagalatigo sa katawhan, tin-aw nga nagpakita sa kainutil sa reaksyonaryong rehimen sa pagsulbad sa problema sa kawad-on, kahimtang nga nagatukmod sa mga kabus pagsagop sa nasudnong demokratikong programa isip rebolusyonaryong kasulbaran. Taliwala sa pagkahimulag sa rehimeng Macapagal-

paubos tungod sa *refraction*. Busa maka-apektar kini sa mga tingog nga atong madungog. Ang tingog kun kasikas gigobernahan usab sa pagbanda (*reflection*) subay sa pundamental nga balaod nga ang anggulo sa pagdapat (*incidence*) tugbang sa anggulo sa pagsibaw/ pagbanda (*reflection*). Pananglitan niini mao ang sinibaw kun *echo* maoy resulta sa pabanda nga tingog (*reflection of sound*). Niini, ang binanda na nga tingog may kalahian na kaysa orihinal nga tingog. Pananglitan niini mao ang *megaphone*. Ang nabanda nga tingog diha sa kilid sa *megaphone* moporma og usa ka bulos (*beam*) sa *sound waves* pagawas. Ang tingog kun kasikas nga gidala sa hangin paubos hapsay ug hinlo paminawon. Walay kanaas. Apan ang tingog kun kasikas nga gidala sa hangin pataas magkanaas na sama sa tingog nga atong mapaminawan ilabina sa radyo. Ang hinungdan niini mao ang *refraction*⁷. Di ba makamatikod usahay kita nianang tingog nga ipadpad sa hangin? Lain pang *factor* o hinungdan nga makaapektar sa tingog nga atong madunggan mao ang pagkabawog o pagkapiko (*diffraction*⁸) ug pagsapaw (*interference*⁹). Pananglitan kun ang usa ka tingog madunggan sa naminaw gikan sa duha ka managkalahing

agianan (*medium*) — ang usa direkta samtang ang usa binanda — ang duha ka mga tingog magka-reimporsay sa matag usa ug kun dili magkapareha ang ilang kasubsubon ug kakusgon (*frequency ug velocity*) mag-sinapaway (*interfere*) na sila sa matag usa. Busa ang moresulta nga tingog menos na kaysa direkta nga wala moagi og banda. Mahimo pa gani nga tuis o *distorted* na ang imong mabatian nga tingog. Mao nga dunay masaypan nato pagdungog nga buto-buto apan diay dalugdog lang o mga bato nga nangaligid o kahoy nga natumba lang diay. **Kini ang hinungdan kun nganong usahay makadungog kita og mga tingog sa morag nagdumog o nagbugno nga mga mananap.** Apan tungod kay dili nato kini ma-esplikar sa inato-ato lang nga pagtulu-timbang-timbang (tungod sa kakulang nato sa kahibalo sa siyensya sa tingog o kasikas) mahulog na dayon kini sa *animismo*—ang pagtuo nga sa matag butang o panghitabo nagpaluyo o nagpahipi ang usa ka dili makita o “mental” nga pwersang ispiritu o engkanto. Ang *primitibong animismo* mao ang gibasehan o pundasyon sa relihiyon ug sa kaulahian sa ideyalistang panghunahuna.

- 1 **hertz** — usa ka yunit sa frequency, nga tumbas sa usa ka cycle matag segundo. *Abbr.:* Hz [1925–30; named after H. R. HERTZ]
- 2 **frequency** — kasubsubob; gidaghanon sa cycles o sa nakompleto nga pagpuli-pulihay sa usa ka balod o pagtabyog sa usa ka panahon.
- 3 **cycle** — Usa ka kompleto nga tuyok (*round*) o serye sa panghitabo nga magbalik-balik o magsubli-subli.
- 4 **elasticity** — kinaiya sa butang nga moinat; ang kinaiya sa butang nga mousab sa iyang gitas-on o gibag-on o porma tungod sa pwersa (*force*) nga miimpluwensya kaniya ug pagbalik sa iyang naandang porma human mawagtang kining maong pwersang nag-impluwensya kaniya.
- 5 **density** — kadasok o kasumpok
- 6 **polar regions** — mga kanasurang haduol sa North o South Pole.
- 7 **refraction** — ang pagkausab sa direksyon sa bulos sa kahayag, tingog, kainit o mga susama nga miagi misubay sa usa ka medium diin misimang na kini sa tul-id nga linya ug managkalahi na ang iyang velocity.
- 8 **diffraction** — ang pagkabawog o pagkapiko sa sound waves tungod sa babag sa ilang dalan.
- 9 **interference** — ang proseso diin ang duha o kapin pa ka mga electromagnetic sound waves nga susama og frequency magkausa aron moreinpors o mopapas sa usag-usa.

TINGOG O KASIKAS

Ang tingog o kasikas usa ka pisikal nga *phenomenon* o panghitabo nga nakatukbil o nakapasiugda (*stimulate*) sa sentido sa pangdungog. Sa tawo, ang pangdungog mahitabo kun adunay pagtabyog/kurog (*vibrations*) gikan sa 15,000 ngadto na sa 20,000 *hertz*¹ nga masagap/sapon sa pangsulod nga dalunggan.

Ang *hertz* usa ka yunit nga mosukod sa kasubsubon (*frequency*²) sa pagtabyog/kurog nga katumbas sa usa ka *cycle*³ matag segundo. Kining maong pagtabyog/pagkurog moabot sa pangsulod nga dalunggan kun dad-on kini sa hangin. Ang mga tingog/kasikas nga molabaw pa sa 20,000 ka *hertz* gitawag og *ultrasonic*.

Ang bisag unsang tingog o kasikas mahimong mailhan o mahulagway pinaagi sa tulo ka mga perseptwal nga kinaiya: tono, kakusgon ug kalidad. Ang kabanha (*noise*) usa ka komplikado nga mga tingog o kasikas, usa ka panaglahugay sa nagkalainlaing kasubsubon (*frequency*) o nota nga nagkaguliyang.

Ang distansya nga diin madungog na ang tingog magdepende sa kakusgon (*intensity*) niini. Sa kawanangan, ang kausaban sa pisikal nga kinaiya sa hangin sama sa temperatura, presyur ug kaumog (*moist*) mahimong mopatibuok o mopakatag sa direksyon sa balod sa tingog o kasikas. Busa dunay madungog nato nga tibuok o basag nga tingog gikan sa kawanangan.

Ang gikusgon sa pagbiyahe sa tingog matag minuto o segundo (gitawag kini og *velocity*) diha sa uga nga hangin mokabat sa 331.6 ka milyas matag segundo (1,088 ft/sec). Kun ang temperatura mousbaw madugangan usab ang

gikusgon sa pagbiyahe sa tingog. Busa kun init ang temperatura mas kusog ang pagbiyahe sa tingog. Sa kinatibuk-an ang tingog/kasikas mas paspas mobiyahe sa tubig o likido (*liquids*) ug sa solids kaysa hangin (*gas*).

Ang gikusgon sa pagbiyahe sa tingog pananglitan, diha sa tubig, dili momenos sa 1,525 milyas matag segundo sa ordinaryong temperatura apan kusog nga mousbaw kini kun mousbaw usab ang temperatura. Ang gikusgon usab sa tingog kun kasikas diha sa *copper* mokabat sa 3,353 milyas matag segundo sa ordinaryong temperatura apan mokibra kini kun mosaka ang temperatura tungod kay mokibra o makuhaan man ang pagka-mainaton (*elasticity*⁴) sa *copper*. Sa puthaw, diin mas mainaton (*elastic*) kini, ang tingog makabiyahe sa gikusgong 4,877 milyas matag segundo. Busa mas episyente ang puthaw nga biyahean o agian sa tingog kun kasikas kaysa uban pang agianan (*medium*).

Ang tingog magbiyahe sa tul-id nga linya kun nagsakay sa agianan (*medium*) nga adunay unipormeng kadasok o kasumpok (*density*⁵). Apan tungod kay ang tingog mapailalom usab sa pagkabawog sa balod sa tingog (*refraction*) gikan sa ilang orihinal nga direksyon nga sama sa kahayag (*light*), may kahimtang nga dili na kini magsubay sa tul-id nga direksyon.

Pananglitan niini didto sa mga kanasuran sa *polar regions*⁶, diin ang hangin nga duol sa yuta mas bugnaw kay sa taas nga hangin, ang pasaka nga balod sa tingog (*sound wave*) nga mosulod sa mas init nga rehiyon, (diin dinhi mas paspas ang pagbiyahe sa tingog), napiko o nabawog

Mga Kalapasan sa Tawhanong Katungod sa AFP ug CAFGU Batok sa Tribong Banwaon sa Agusan del Sur

Sumala pa sa National Fact Finding Mission nga gilunsad kaniadtong Hunyo 19-20 'ning tuiga didto sa San Luis, Agusan del Sur, trayenta y dos (32) ka mga pamilya sa Tabontabon ug bayente (20) ka pamilya sa Mahagsay ang biktima sa rekonsentrasyon tungod sa operasyong militar. Human sa 8 ka adlaw'ng hilabihang kagutom ug sa padayong pagharas sa mga militar ug Cafgu samtang anaa sa rekonsentrasyon sa Kilometro 29, ang 32 ka mga pamilya sa Tabontabon ang napugos pagbakwet ngadto sa Balit — mga 30 kilometros gikan sa ilang kaumahan.

Kining maong mga pamilyaha nag-sagubang karon sa ekonomikanhong dislokasyon, blokeyo sa pagkaon ug sa padayong pagharas sa mga elemento sa 36th

IB PA ug sa iyang mga yunit para-militar.

Ang mga tanom nga nabiyaan sa mga lumad nga Banwaon sa Tabontabon gipanglukat ug gidaot sa mga army ug cafgu. Ang RGS-TFM wala usab mahilikay sa pagpangharas sa mga militar ug Cafgu. Ang Urios Primary School ilegal nga gikubkob ang haligi sa mga Cafgu hinungdan nga mitakilid kini ug morag moaksyonay pagkatumba. Miresulta kini sa pagkalangan sa pagtungha sa 64 ka mga kabataan kay gipa-repair pa sa mga madre ang haligi.

Ang pagpangrekluta ug mga Cafgu naglakip sa kababayan-an ug mga kabataan. Ang asawa ni Mario Napungahan usa sa mga bag-ong nakagradwar sa pagka-Cafgu ug nanghinambog pa nga siya ang “suprema sa mga Cafga!”

Arroyo, hugot siyang mikapyot sa US aron makapabilin sa gahum ug makab-ot ang katumanan sa iyang pangandoy nga mapili pagka- presidente sa 2004. Sa tumang pagpakaitoy, ang iyang kinatibuk-ang gubat makigtimbangay sa US sa nag-ung-ong niining agresyon nga mohimo sa Pilipinas nga laing Byetnam.

Apan sama sa nasinati sa US sa Vietnam kung asa nakatagamtam siya og makauulaw nga kaparutan sa kasaysayan sa iyang pagpanulong, ang nagaung-ong nga gubat agresyon sa US sa Pilipinas, seguradong mapakyas usab. Gikan sa mabayanihong pagsukol sa katawhang Vietnamese, gipakita nila sa tibuok kalibutan nga walay modernong kahimanan sa gubat, mga sinuhulang kasundaluhan ug pagbubo og daghang salapi ang mahimong makabuntog sa lig-ong determinasyon sa nagkahiusang katawhan sa pag-angkon sa nasudnong kalingawasan gikan sa lokal ug langyawng pagpahimulos ug pagpanaugdaog.

Atubangan niini nga kalamboan, angayang palapdon

ug palig-unon nato ang atong han-ay. Kinahanglang molihok ang mga rebolusyonaryo ug progresibong pwersa aron batokan ang gubat agresyon o pagpakyas niini sa panahon nga mosulod ang tropang Amerikano sa Pilipinas. Kinahanglang hiusahon nato ang katawhan, ang tanang mga mahigugmaon sa kagawasan ug nagmahal sa atong nasud, ipataas ang ilang diwa sa militanteng patriyotismo ug palihukon sila sa tanang natad sa pagsukol, armado o dili – armado.

Himuong gawi
ang pagbasa sa

Ang Kalihukan

U.S. MILITARY TRAINING SA LATIN AMERICA

Ni Robert Brophy
and Peter Zirnite
Gihubad ni BdL

Human sa Cold War, ang palisiya sa US didto sa Latin America nagpabiling nagatuo nga ang mga militarya didto mao ang ilang pinakamasaligang kaalyado. Ang mga programa sa treyning militar padayong naghatag sa Washington sa pinakadali nga ruta sa pagpalapad sa US *engagement* sa mga pwersang *Latin American*.

Busa ang mga gipinansyahan sa US nga mga *training programs* mipalig-on sa *military-to-military* ties — usa ka proseso nga mikankan sa mga institusyong sibilyan ug misugnod sa pagpangabuso sa tawhanong katungod sa Latin America.

Ang dugay na kaayong ginaingon sa Pentagon nga dili sila responsable sa pipila ka mga dunot nga mansanas nga nakatreynig sa US gipanghimakak sa miaging tuig dihang na-*declassify* ang *torture manuals* nga gigamit sa School of the Americas.

Gawas sa CIA, walay laing institusyon sa US ang pinaka-notoryus sa paglumpag sa demokrasya ug tawhanong mga katungod niining dapita sa kalibutan kaysa School of America (SOA).

Napundar niadtong 1946 didto sa U.S. Army's Southern Command sa Panama ug unya gibalhin didto sa Ft. Benning (GA) sa 1984, sa iyang unang ika-50 ka tuig nga operasyon, ang eskwelahan mipagradwar og

58,000 ka mga gradwado gikan sa matag nasud sa Latin America ug sa Caribbean. Sa kasamtangan, ang 75 ka mga military ug civilian instructors sa SOA nagatudlo og 52 ka mga kurso sa gasto sa mga U.S. taxpayers nga mokabat sa \$3.8 million. Ang mga kritiko mibanabana nga ang aktwal nga kantidad mokabat sa \$18 milyones matag tuig. Ang gitudlo naglangkob sa kinatibuk-ang mga kurso sa *command structure* ngadto na sa *specific instruction* sa *reconnaissance*, *weapons handling*, *commando tactics*, *counterintelligence* ug *counterinsurgency*.

Ang 1997 *press release* naghubit sa misyon sa eskwelahan sa “pagbansay og mga *Latin American soldiers* nga mahimong mga *military professionals* nga nagsilbe ilalom sa demokratikong sibilyan nga liderato.” Apan ang iyang listahan sa mga gradwado nagsaysay sa usa ka sahi nga estorya — usa nga nagpatin-aw kun nganong ang mga kritiko mitawag sa pasilidad nga “Eskwelahan sa mga Kriminal” ug “Eskwelahan sa mga Diktador.”

Sukad sa 1968, napulo na ka mga *SOA graduates* ang nangahimong pangulo sa estado sa unom ka lainlaing kanasuran pinaagi sa dili demokratikong pamaagi lakip na ni Gen. Manuel Noriega sa Panama, ni “dirty war” leader Gen. Roberto Viola sa Argentina, ug ni Brigadier General Juan Melgar Castro sa Honduras. Ang mga *alumni* sa eskwelahan naglakip sa 48 sa 69 ka mga opisyal nga gikantar sa 1993 *UN Truth Commission* nga nakahimo’g *worst atrocities* panahon sa gubat sibil sa El Salvador, naglakip sa upat sa lima ka mga *ranking Honduran officers* nga giakusahang nag-organisa og death squads sa tungatunga sa 80s, ug naglakip sa *nag-unang tulo ka mga Peruvian officers* nga nakonbikto sa 1994 sa pagpatay sa siyam ka mga *university students* ug sa usa ka *professor*.

KULTURAL

Ang Akong Kinabuhi

ni Kas. Jeffrey Pulangiyon

I
Buhi pa 'ning panumdoman
Kalisod, kapait sa kahimtang
'ning atong katilingban
Sukad pa sa akong pagkahimugso
natagamtaman ko na ang kalisdanan
Apan wala damha adunay rebolusyonaryong
kalihukan
Nga nagpapa sa pait kong kasinatian ug
nagagiya kanako sa hustong kapadulngan

II
Naaghat sa paglingkod
ug pagpaminaw
Saysay sa pakigbisog ug sa
tinuod nga kalinaw
Kanako sa tinuod nga pagalakatan
nakapahigmata
Aron mga tiil baswatan ug mga kamot
bakyawon
Sa pagbugtaw sa masanag nga ugma

III
Karon nia ako sa dalan nga puno
man tuod sa kalisdanan
Apan tino ug mahayag ang kapadulngan
Kay alang man sa kalingkawasan
Sa kabus ug pinahimuslang katawhan

IV
Nia ako sa kabukiran isip sundalo
sa katawhan
Determinadong miharong sa mga kalisdanan
Adlaw'g gabii, init ug ulan giantos
ang tanan
Tungod ug alang sa pag-alagad
sa katawhan

V
Propaganda sa masa, produksyon, ug
pakigsangka sa kaaway
Mga tahas ug gimbuhatong mahinungdanon
Nga kanako nakapahagit sa pagpadayon
Sa pagsalmot sa demokratikong
rebolusyon!

VI
Demokratikong Rebolusyon
sa Katawhan,
Subay sa malungtarong gubat aron,
Liyokan ang kasyudaran gikan
sa kabukiran.
Mga Prinsipyo ug politikanhong
hisgutanang nga sa kaaway sa katawhan
mopukan.

BACK TO CHRIST DISCOVERY CRUSADE

Kontrainsurhensya ang katuyoan sa pagtukod niini ug anti-komunista ang oryentasyon. Nagsugod kini didto sa Davao City sa pagkusog sa anti-komunistang isteryang gipasiugdahan sa militar partikular ni Col. Calida kaniadtong 1987-1989 ubos sa pagdirehe sa CIA. Sa sinugdan giorganisa usâ nila ang Alsa Masa ubos ni Col. Calida ug diin sa samang higayon gikonsolida usab ang panatikong grupo ni Kumander Lahi.

Sa ngadto-ngadto nagbutang na dayon sila og mga *radio programs* sa pipila ka mga *radio stations* sa Davao nga gipangunayan pag-ancher ni Kumander Lahi mismo. Unya wala madugay sa dakong pundo nga giabuno sa CIA, nahimo na dayong tibuok nasud ang ilang pag-broad-

cast. Natawo na dayon kining Back to Christ Discovery Crusade, usa ka todo-todong panatikong sekta nga nagtuo kang Kristo nga “bugtong buhi nga Diyos ug manluluwas sa kaliwatan sa tawo.” Si Kumander Lahi ang nagtagik sa relihiyosong himno nga sumala pa sa mga Katoliko usa ka pagtampalas sa doktrina sa Simbahan. Sa mga kritiko kataw-anan kaayo ang tono niini nga dinuyogan pa sa combo.

Unya miabot kining ideya sa “Banal na Langis” ni Kumander Lahi nga gibendisyonan usab sa labawng CIA dinhi sa Pilipinas ilabina sa *Dirty Tricks Department*. Dali lang kaayong giaprobahan kini sa *Bureau of Food and Drugs* (BFAD) bisan walay lisensya. Karon lang mihimo pagpangulipas ang BFAD kay nagkakusog na man ang oposisyon

sa “Banal na Langis.”

Si Kumander Lahi migamit sa ngalan sa Diyos aron mahimong adunahan ug gamhanan ug mahatagan og “*lisensya*” ang tanan niyang yawan-ong mga laraw ug aktibidad sama sa pagbaton og armadong grupo didto sa Luzon ug sa Tablon, Cagayan de Oro City. Gipakaylap usab nila nga ang “Banal na Langis” nga “makabuhi” og patay. Nabuko lang kini dihang wala niini mabuhi pagbalik si Kumander Lahi.

Sa kasamtangan nagkaguliyang kini sila karon gumikan sa pagkamatay ni Kumander Lahi. Ang iyang mga sumusunod sama nilang Atty. Ely Pamatong ug Vir Perez, nag-ilogay na nga maoy mopuli ug nagpalabwanay sa ilang pagka-sipsip ngadto sa CIA.

Nasayod ka ba?

Nga ang katang *Internationale* gisulat sa usa ka mamumuong si Eugene Pottier sa Komuna sa Paris kaniadtong Hunyo, 1871? Ang Komuna sa Paris mao ang pinakaunang proletaryadong rehimen sa kasaysayan. Si Eugene Pottier usa sa napiling membro niini.

Napilde ang Komuna sa Paris bisan pa sa mabayanihong pagdependa sa mga mamumuo ug katawhang Pranses batok sa bangis nga pagpanulong sa berdugong si Thiers nga nakigkonsabo kang Bismarck. Apan bisan kun gipangita sa kaaway nagpabilin si Pottier sa Paris. Napamalandongan niya ang kapildehan nga mibunga sa balak, *Ang Internationale*. Ang unod niini mao ang lig-ong pagtuo sa mga giulipon nga sila ang tigmugna sa kasaysayan nga sa kaulahian magmadaugon ra batok sa

panaugdaog ug pagpahimulos. Usa kini ka panawagan sa mga nahabiling membro sa Komuna sa Paris ug sa tanang mga hut-ong nga gipahimuslan sa tibuok kalibutan nga ipadayon ang pakigbisog hangtod sa kadaugan.

Niadlong Hulyo, 1888, pito ka bulan human mamatay si Pottier nabasa ni Pierre Degeyter ang mga titik sa *Internationale*. Ang mamumuong kompositor nga Pranses wala mag-usik sa iyang panahon sa magabii. Iyang gisugdan pagtagik ang huni sa katang *Internationale*. Nianang tuiga nanguna ang kompositor sa pag-awit niini sa usa ka panagtipon sa mga manindahay og mantalaan didto sa Lille. Sukad niadto mikaylap ang katang *Internationale* hangtod nga gikauyonan kini sa *International Workingmen's Association* nga himuon kining opisyal nga awit sa pakigbisog sa mga proletaryado sa tibuok kalibutan. AK.

Ang Pentagon balik-balik nga mi-insister nga ang SOA dili angay manubag sa mga dunot nga mansanas. Apan ang langkob sa iyang kulpabilidad natataw sa milabayng tuig dihang gideklasipikar na ang pito ka mga *military training manuals* nga gigamit sa eskwelahan bisag asa sa Latin America. Kining maong mga manual naglakip sa instruksyon sa kidnapping, extortion, torture, ug asasinasyon. Ang Pentagon milantugi nga ang mga manual gigamit lang kaniadtong 1984 hangtod 1991.

Apan ang mga independenteng imbestigasyon hinuon nagbutyag nga dili lang kay kining maong mga *torture manuals* kabahin sa serye sa opisyal nga *U.S. military training manuals* sukad pa niadtong 1965, kundili ang susamang mga manual nga gihimo sa US nagtunhay na sa 1954 pa dihang gigamit kini aron lumpagon ang demokratikong gobyerno ni Jacobo Arbenz sa Guatemala.

Ang SOA usa lang sa pasilidades nga gipondohan sa mga magbubuhis sa US nga gigamit aron pagbansay sa mga kaalyado niining mga Latin American. Ang uban naglakip sa Inter-American Air Forces Academy didto sa Lackland Air Force Base (TX), sa Joint Readiness Training Center didto sa Fort Chaffee (AR), ug ang Inter-American Defense College sa Ft. McNair sa Washington, DC. Dugang niini, ang Pentagon, sa tabang sa ubang ahensya sa U.S., naghatag og *in-country* training sa tibuok rehiyon.

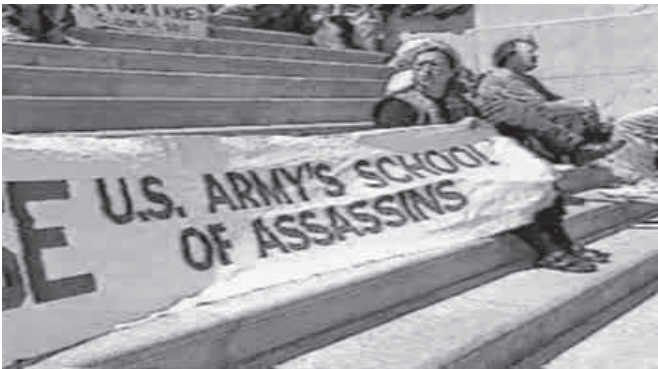
Ang pagbansay og mga armadong pwersa sa *surveillance tactics* aron gamiton sa ilang kaugalingong katawhan nakapahigwaos sa kadaghanang mga Latin Americans tungod kay sa praktis gigamit kini aron sistematikong lapason ang bata kang tawhanong mga katungod. Ang *track record* usab sa US sa pagbansay

sa mga Latin America's police dili usab maayo. Sa 1973, ang Kongreso mihimong ilegal sa U.S. *police training* sa gawas human mabutyag ang grabeng kalapasan niini sa tawhanong katungod didto sa Uruguay, Argentina, ug sa uban pang dapit.

Ang kritikal nga kapakyasan sa pagbansay sa tawhanong mga katungod sa U.S. ngadto sa *Latin American militaries* mao ang sumala pa sa *Amnesty International* ug ubang mga *human rights organizations*, iyang kakulang paghatag og duot pag-andam sa iyang mga estudyante sa haom nga pagtubag sa usa ka partikular nga sitwasyong pangkombate. Karon, ang *human rights training* nanginahanglang nagtumong sa pagdugang sa *political will* sa militarya nga mopailalom sa *civilian control* ug sa pagtugot sa ilang kaugalingon pagpanubag sa ilang mga aksyon.

Apan ang pinakadakong kahuyangan niining maong mga *training programs* mao ang kakulang sa Washington sa paghatag og maayong pananglitan sa pagpangulo. *Insufficient leadership* sa White House nga gipakita diha sa iyang kakulang pagsuporta sa paningkamot sa kongreso nga papanubagon kadtong mga tawong maoy naghatag sa mando, nag-andam ug nag-apod-apod sa *SOA torture manuals*. Ang administrasyon nagtugot hinuon sa Pentagon, CIA, ug ubang mga U.S. agencies nga makalikay pagbutyag sa ilang nangaging papel sa pagkankan sa demokrasya ug tawhanong katungod niining bahina sa kalibutan.

*Si Robert Brophy, Professor Emeritus sa California State University, Long Beach, aktibo sa mga isyu sa Central America ug sa SOA Watch campaign. Si Peter Zirnite usa ka Washington, DC-based investigative reporter, researcher, ug editor nga nag-espesyalisa sa mga panghitabo sa Latin America ug sa Caribbean.

Kampanyang *Psywar* Batok sa BHB, Pakana sa CIA

(gihubad gikan sa AB)

Usa ka agresibong kampanyang psywar sa pagpangdaot sa BHB ang kasamtangang gidut-an sa *Special Affairs Group* sa AFP sa kompas sa US *Central Intelligence Agency* (CIA). Nakapunting kining maong kampanya sa pagbanhaw sa multo sa mga operasyong kontra-paniktik sulod sa rebolusyonaryong kalihokan niadtong ulahing bahin sa dekada 1980 nga unta anaa na man ubos sa landong sa gobyerno ang mga nagpasiugda niini lakip sa mga nag-unang nagpakana sa “*Operation Missing Link*” (OPML) sa Southern Tagalog ug sa “Kampanyang Ahos” (Kahos) sa Mindanao.

Nag-unang kaabag nila sa kampanyang psywar ang mismong mga nagpasiugda sa mga kabuang, nga nagdumiling magbag-o ug nagtraydor na hinuon sa rebolusyon, mga binayrang ahente nila sa masmidya ug mga NGO nga gipondohan sa mga ahensyang US.

Tumong sa kaaway nga gub-on ang integridad sa Partido ug BHB isip pagpangandam sa plano sa US alang sa direktang agresyon niini batok sa rebolusyonaryong kalihokan sa Pilipinas. Gipagawas nilang usa ka teroristang grupo ang BHB ug sa ingon angayan nga targeton sa ilang “gubat sa kontra-terorismo.” Nagluwa ang nahisgutang kampanya sa kaaway og mga istoryang mugna sa hunahuna ug pagtuis sa mga datos. Gibalhinbalhin nila ang mga kalabera ni bisag kinsang tawo na lang ug atubangan sa masmidya subling “gikubkob” ang lubong.

Gipalagpot na ang mga nagpasiugda sa kabuang apan padayon pa gihapong gipakaylap ang bakak nga nagpadayon pa kini sulod sa rebolusyonaryong kalihokan. Bisan ang mga bag-ong pagpanalbeyds ug paglubong sa mga biktima sa AFP ug PNP gipagawas nilang binuhatan sa rebolusyonaryong kalihokan. Niining unang semana sa Marso,

“nakakita” ang *Southern Luzon Command* sa AFP og 58 ka kalabera ug 6 ka bag-ong patayng lawas nga gilubong sa magkaabay nga lubong sa Candelaria, Quezon. (Posibleng ang ulahing unom mga biktima sa pagsalbeyds sa AFP karon lang bag-o). Gihimo pa ang seremonya sa pagbendisyon sa mga kalabera ug paghatag niini og “disenteng lubong”. Ug aron kompletohon ang pasundayag, gipatambong sa seremonya ang pipila ka mga nagtraydor sa rebolusyonaryong kalihokan ug mga nagsurender sa gobyerno ug gipabarog ang karatulang “Monumento sa mga Biktima sa NPA” — usa ka dakong balingag atubangan sa kawalay respeto ug pagbinaboy nga gihimo sa AFP ug PNP sa mga biktima nila sa pagsalbeyds. Naglubid pa si Lt. Col. Jose Mabanta, tigpamaba sa Philippine Army, og pantastikong sugilanon sa milabayng lima ka tuig nga nakakubkob sila sa palibot sa Bukid Banahaw og kapin sa 200 ka mga kalaberang mga biktima sa pagpatay sa BHB niadtong dekada 1980. Wala pa kuno kiny labot sa 4,000 ka mga membro sa BHB nga gipatay sa milabayng dekada. Ang pagkawala sa unom ka mga aktibista sa Central Luzon sukad kaniadtong Pebrero nga gituohang gidakop sa militar malisyosong gipasangil sa AFP nga hinimoan sa rebolusyonaryong kalihokan.

Kabahin usab sa kampanyang psywar sa CIA ang pagpagawas niadtong ulahing bahin sa 2001 sa librong *To Suffer Thy Comrades* nga nag-unod sa mga tinuis nga sugilanon mahitungod sa OPML. Nagsilbeng tigtambag sa pagpagawas niini silang Ricardo Reyes ug Nathan Quimpo, mga nag-unang responsable sa pagpatuman sa Kahos sa Mindanao nga nagdumiling magtul-id, diretso nang nagtraydor sa rebolusyonaryong kalihokan ug kasamtangang gisagop sa kaaway. Lambigit usab sa proyekto si Joel Rocamora nga ahente sa CIA.

ANG PHILIPPINE BENEVOLENT MISSIONARIES ASSOCIATION (PBMA)

Nauringkay ug nakatawag kini sa nasudnong atensyon dihang ang asawa sa mayor sa Dinagat Island nga si Ruben Ecleo Jr gipatay sa sayong bahin niining tuiga didto sa Cebu. Gisuspetsahan nga ang master-mind pagpapatay mao ra usab ang mayor. Apan wala magpadakop si Ruben Ecleo Jr.

Mga Pulahan

Mitago hinuon kini didto sa Dinagat diin ang iyang inahan usa usab ka kongresista. Ug sa milabayng Hunyo nahitabo ang pagmasaker sa 16 ka mga panatikong membro sa PBMA sa mga polis sa CARAGA.

Kaniadtong 1965 gitukod ni anhing Ruben Ecleo Sr., ang giilang “*divine master*” uban ang pudyot sa iyang mga sumusunod (nga gitawag og “*First Thirteen*”)

pormal nga miorganisa sa PBMA didto sa Ozamis City. Kining “*First Thirteen*” mao ang gitahasan ni Ecleo sa pagsangyaw, “pag-ayo sa mga masakiton,” ug pagpangrekluta.

Sumala sa PBMA si Ecleo Sr., nagsugod pagmisyong kaniadtong pang 1941 dihang bata pa lang siya. Sa pangidarong 11 anyos nakadawat siya og “diktasyon” gikan sa Devachan (Paraiso) samtang namalandong ug diin “gipalibotan siya sa mga baksan, mga makamatayng insekto ug sa mga malalang hayop.”

Si Ecleo Sr sumala pa sa PBMA anaa sa tanang lugar sa samang higayon ug ang iyang gahum sa pagpanambal direktang naggikan sa “atong Balaanong Amahan pinasikad sa iyang sagrado o balaanong pag-ampo nga gitawag sa Occultism og Mantras.”

Gumikan niini si Ruben Ecleo Sr nakapabarog og “gingharian” alang kaniya ug sa iyang pamilya didto sa Dinagat, usa ka kabus nga isla sa tumoy sa amihanang sidlakang Mindanao.

Ang kulto nahimo usab nga politikanhong makinarya diin napabarog niya ang politikanhong dinastiya sa mga Ecleo. Ang iyang magulang lalake nga si Moises nahimong gobernador sa Surigao del Norte. Ang iyang asawa nga si Glenda Oliveros Buray sa Gitagum, Misamis Oriental nahimong kongresista karon samtang ang iyang anak nga si Ruben Jr na-mayor kanhi sa lungsod sa San Jose. Laing anak sa mga Ecleo nga si Allan II, mayor karon sa San Jose.

Sa San Jose karon nagbarog ang upat ka mga ‘landmarks’ sa PBMA — ang “*Divine Master’s*

Shrine”, ang “*Master’s Mansion*”, ang “*Comet House*”, ug ang *administration building*.

Samtang ang ilang Master nagpuyo sa mansion, ang ilang mga sumusunod nagpuyo sa tumang kalisod ug kawad-on.

Gibanabana nga sa *entrance fees* lang sa iyang mga membro ang PBMA nakakolekta na og P36 milyones sukad sa 1965. Apan gamay lang kini kaayo itandi sa tinuig niyang kinitaan gikan sa *annual dues* sa iyang mga membro nga mokabat sa P70 milyones! Ang iyang *entrance fee* tag-P10 samtang ang iyang *annual dues*, tag-P20. Ang PBMA mapagarbuhong moingon nga may 3.5 milyones sila ka mga membro sa Pilipinas lang. Duna pa kunoy ilang mga membro sa Jordan, Canada, Australia, Palau, Hongkong, Guam, Singapore, Malaysia, London, Italy, Monaco, Germany, Hawaii, New York ug Scotland.

Gawas sa iyang kita sa mga *entrance fee* ug *annual dues*, ang mga membro gidasig usab sa boluntaryong paghatag og kuwarta kun mohangyo ang *Board of Directors* o ang *Supreme President*. Unya namaligya pa gyod sila og singsing sa tag-P50-100 ka pesos aron kuno mailhan dayon ang mga membro. Busa misamot kasapian silang Ecleo samtang ang iyang ginsakpan nagpuyo sa tumang kapobrehon. Apan kay gipamemorya man kanila ang pasahe sa Bibliya nga “*bulahan ang mag-antos kay ma-santos,*” daw wala lamay bali kanila kun tataw kaayo nga sila gilupigan ug gidaugdaog.

panatiko kasagaran nagasuki sa sentral nga awtoridad. Apan karon gigamit na sila sa kontrainsurhensyang kampanya ug ang uban militar mismo ang nagtukod aron ipaaway sa mga NPA sa kabukiran. Sa tibuok nasud karon daghan kaayo ang nagtumaw nga mga kulto bunga sa atrasadong kahimtang sa atong ekonomiya ug sa kontrainsurhensyang programa sa reaksyonaryong rehimen.

SAGRADO CORAZON SEÑOR

Ang mga membro niini nagatuo nga dili sila madutlan sa bala o sundang. Mailhan kini sila kay magsul-ob og “habak” nga gisulod sa mga garapa nga gilikos sa ilang hawak. Ang uban nagdaladala og gamay nga hulagway sa ilang Master uban sa kabhang sa kinhason isip anting-anting. Ang pagtuo sa anting-anting nagsugod panahon sa wala pa ang mga Katsila.

Gitawag usab kini sila og Tadtad tungod sa ilang ritwal sa inisasyon nga ipatigbas o ipatadtad ang ilang bukton o tiyan. May linatin nga pulong kini silang pagayamyamon panahon sa ritwal sa dili pa sila manglakaw alang sa usa ka katuyoan. Tinubdan gihapon kini sa panguwarta sa mga lider niini kay pabayran man ang matag “habak” ug tubaw (nga may nakasulat nga mga linatin nga mga pulong), nga obligadong ipasul-ob sa bag-ong mga membro ingon man ang tubaw.

Sa hilit nga “Balaanong Templo sa Gahum” sa mga Tadtad sa Misamis Oriental tua magpuyo si Sagrado Catiil Sade Jr. Miproklama sa iyang kaugalingon nga siya si Hesukristo, si Sade, 57, mitukod sa

SCS sa sayong bahin sa 1970s. Ang misyon ni Sade: Pukanon ang mga pwersa ni Satanas pinaagi sa pagtukod og “Sundalo sa Kahayag” (*Army of Light*). “Dalha ang bato ug wala kay kahadlokan nga hinagiban,” matod pa ni Sade.

“Kun supakon nimo ang mga gitudlo ni Master, mamatay ka,” matod pa sa iyang tigpamaba nga usa kanhi ka sarhento sa konstabularya. Si Sade miangkon nga duna siyay “4.5 milyones” ka mga membro sa tibuok nasud. Daw dili katuohan.

Mga Itoman

Note: Si Sade namatay na karong bag-o lang sa atake sa kasingkasing.

PULAHAN

Anaa kini nakabase sa Habagatang Mindanao. Didto sa Dianga usa ka hilit nga baryo sa Davao City makit-an ang mga Pulahan nga nagtrabaho sa usa ka plantasyon. Ang mga Pulahan nagahimo og ritwal nga susama ra sa

mga Tadtad ug nangrekluta og mga sumusunod sa han-ay sa mga kabus nga mag-uuma. Sama sa ubang kulto, ang mga batan-ong lalake ug babaye magsilbe isip sundalo samtang ang ubang lumulupyo sa lokalidad nga ilang nakabig magsilbeng aktibong tigsuporta.

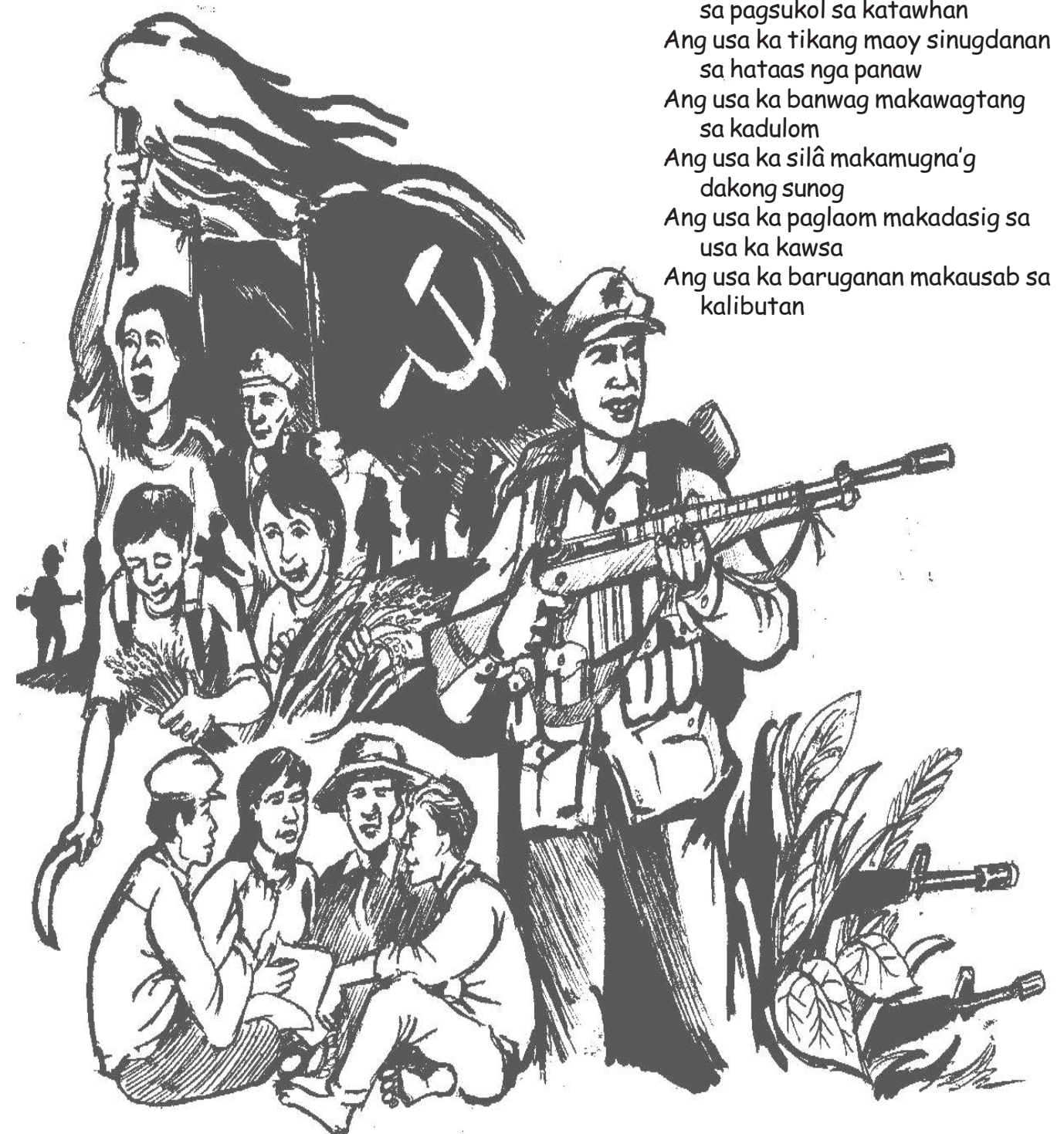
ITOMAN

Sa usa ka hilit nga baryo duol sa Mt. Apo sa Davao, ang mga membro sa Itoman nagpatrolya aron mangita og komunista. Sama sa

Tadtad gigamit usab kini sa militar sa kontrainsurhensyang kampanya. Sama sa ubang kulto, nagtuo gihapon kini sila nga dili madutlan ug naarmasan lang sa sundang, machete, bangkaw ug mga tirador. Apan ang ilang lider nga si Juanito Manuel alyas Kumander Blackie uban sa iyang bodyguard napatay sa usa ka ambus sa mga NPA dugaydugay na. *Busa dili tinuod nga dili sila madutlan.*

ANG BULAWANONG BIDLISIW

Banagbanag de Liberacion

USA

Ang usa ka tingog makasulti sa tinuod nga kahimtang
Ang usa ka kinabuhi makahimo'g kalainan ngadto sa uban
Ang usa ka panglantaw makatukbil sa pagsukol sa katawhan
Ang usa ka tikang maoy sinugdanan sa hataas nga panaw
Ang usa ka banwag makawagtang sa kadulom
Ang usa ka silâ makamugna'g dakong sunog
Ang usa ka paglaom makadasig sa usa ka kawsa
Ang usa ka baruganan makausab sa kalibutan

Hulagway gikan sa Aslaweek June 1987

Ang anti-BHB nga Propaganda sa AFP

Ang husto, makatarunganon ug lehitimong rebolusyonaryong gimbuhaton sa BHB tinuyong gituis sa AFP ug reaksyunaryong estado aron mansahan ang hataas nga prestihiyo sa BHB, pagawason kining simpleng kriminal ug “teroristang” organisasyon ug takpan ang kaugalingong dautang reputasyon. Kabahin kini sa kinatibuk-ang kontra-rebolusyonaryong gawi sa kaaway ug sa ilang pagpangandam alang sa mas samot pang armadong interbensyon sa mga pwersang US sa nasud batok sa BHB. Gitutokan nila karon ang mosunod nga mga tema sa pagpangdaot sa BHB:

“REKRUTMENT SA MGA BATA”.

Gipasanginlan sa AFP ang BHB sa kaylap nga pagpangrekluta og mga bata. Ang pipila ka mga nadakpan nila gikan sa kabukiran nga mga batang anaa sa grupong pangsuporta sa rebolusyonaryong kalihokan ug bisan ang mga batang sibilyan gipagawas nilang kombatante sa BHB. Ang mga nahiadto sa kamot sa AFP gigamit nga pangbala sa propaganda niini, bisan supak sa kagustohan ug katungod isip mga bata. Isip pagpatin-aw subling gipagawas sa Partido kaniadtong 1998 ang palisiya sa minimum nga edad nga 18 anyos alang sa mga mosampa sa BHB.

“EKSTORSYON”.

Ang lehitimong palisiya sa rebolusyonaryong pagbuhis sa mga kaaway sa hut-ong sa mga teritoryong langkob sa politikanhong gahum sa rebolusyonaryong kalihokan mabugalbugalong gitawag sa AFP og “ekstorsyon” o simpleng kriminal nga pangilkil. Sa daghang higayon, sama sa gihimo sa 17th ug 50th IB sa Ilocos ug Cordillera, gigamit sa AFP ang pangalan sa BHB diha sa pagpadala og mga minao-maong sulat, ginamit ang binastos nga lenggwahe ug

pagpanghadlok sa mga negosyante aron masuko sila sa BHB. Kun mailad ang negosyanteng gisulatan, ibulsa sa mismong mga opisyal militar ang mga nakilkil nga kuwarta.

“KANGAROO COURT”.

Ang hukumang bayan gitawag sa AFP nga “kangaroo court,” usa ka mabugalbugalong termino nga nag-ingong ang sistema sa hustisyang gipatuman sa rebolusyonaryong kalihokan arbitrario, walay lalom nga pagtuki (padalusdalos) ug pakitang-tawo lang. Sukwahi kini sa kamatuorang ang matag kaso makuting gitun-an, gidungog, gihukman ug girepaso subay sa mga prinsipyo sa pagpatuman sa rebolusyonaryong hustisya. Gawas sa pagpangdaot sa rebolusyonaryong kalihokan, tumong usab niining tabilan ang dunot ug inutil nga sistema sa hustisya sa nasud nga pabor sa mga naghaharing hut-ong ug nanaugdaog sa mga kabus, ug ingon man aron tagoan ang daghan kaayong mga kasong pagpanalbeyds ug dihadhang pagpamatay sa mga militar ug “sulugoon sa balaod” sa mga sibilyan nga wala na iagi sa bisag unsa ma’ng proseso.

“ASASINASYONG POLITIKAL”.

Ang pagpakanaog og rebolusyonaryong hustisya sa pipila ka lunodpatayng reaksyunaryong napamatud-an sa mga hukumang bayan nga may utang nga dugo sa rebolusyonaryong kalihokan ug sa katawhan mabugalbugalong gitawag og “asasinasyong politikal”. Gipagawas nga ang mga gisilotang pasista ug berdugong sama ni Col. Rodolfo Aguinaldo mga “simple lang nga politiko”.

“KIDNAP-FOR-RANSOM”.

Aron pagawasong mga “terorista” ang BHB, nagpagula og balita ang AFP nga nangidnap-for-ransom kuno ang BHB. Apan dili na sekreto sa kadaghanang katawhan nga ang naghimo ug naghatag og proteksyon sa mga grupong nagahimo niini ilabina — ang Abu Sayyaf — anaa sulod sa AFP ug PNP ug wala sa rebolusyonaryong kalihokan.

Pipila ka mga Mahinungdanong Kasayoran Mahitungod sa mga Kulito o Pاناتikong Grupo

Ang Kulito usa ka partikular nga sistema sa relihiyosong pag-ampo ilabina diha sa sa iyang mga ritwal ug seremonyas. Usa sab kini ka pagpakita sa dako kaayong pagtahod o pagsimba ngadto sa usa ka tawo, ideyal, o butang nga gipakita sa hugpong sa iyang mga tumatahod o magdadayeg.

Ang panatisismo o kultismo apasumpay lang sa animismo—ang pagtuo nga sa matag butang o panghitabo anaay nagpaluyong dili makita nga “mental” nga pwersang ispiritu.

Ang mga kulito mitumaw dihang ang paspas ug lalom nga kausabang sosyal mosangko ngadto sa personal nga kabalisa ug kaguliyang ilabina na niadtong medyo nahikawan o naglisod sa kapanginabuhian. Ang uban nakabig sab tungod kay nagbugtaw sila o nagpangita sa usa ka bag-ong porma o dagway sa pagtuo (*spirituality*).

Usa sa mga prinsipal nga katuyoan sa kulito mao ang pagganar niini isip katilingbanong sikolohiya, buot ipasabot, gihimo niini ang indibidwal ug bisan ang tibuok katilingban nga makigsinabot sa kabag-ohan diha sa kinaugalingon ba nga pagsabot; sa panglantaw sa kalibutan, sa personal nga pakigrelasyon ug sa mga sirkumstansyang kultural, sosyal ug ekonomikanhon. Ang mga kontemporaryong mga iskolar mihulagway sa kulito isip usa ka kutay imbes usa ka establisadong institusyon nga may permanenteng

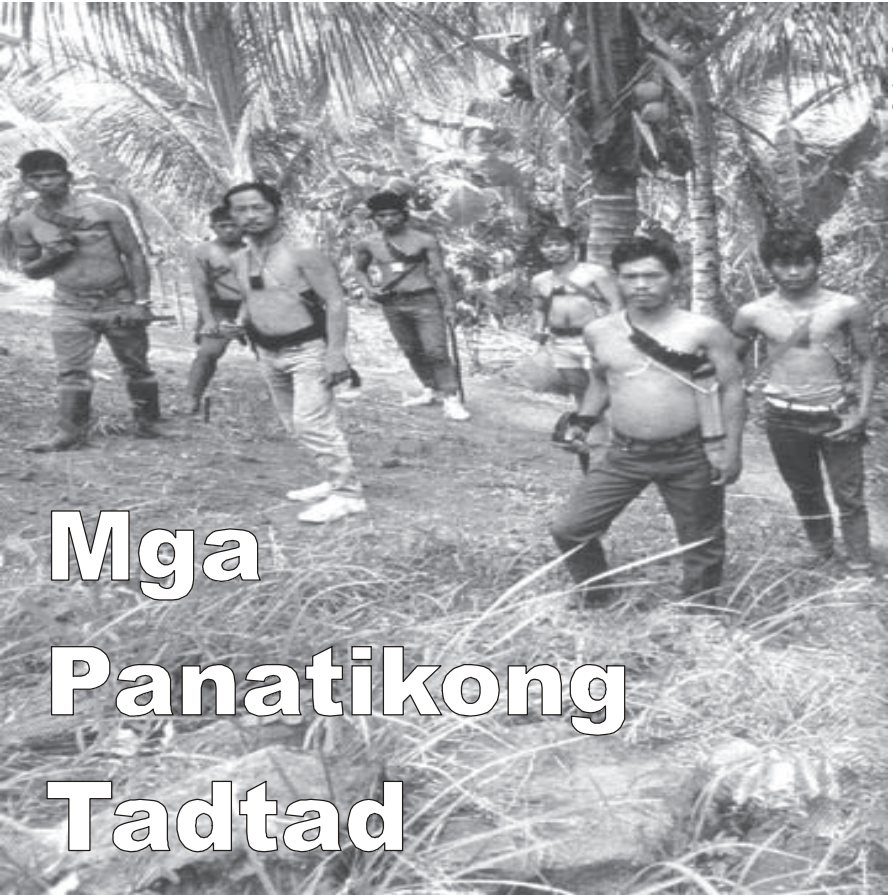
lumpung sa mga lagda.

Ang mga kulito migamit sa mga pasahe sa Bibliya ug ipamemorya kini sa ilang mga membro ug human sa pipila ka bulan nga indoktrinasyon andam na nga mosunod ang mga membro unsa man ang ipabuhat kaniya sa iyang Master. Kini ang

sekreto kun nganong daw buta nga mosunod ang mga membro sa kulito. Ipasulti usab nila panahon sa ilang pagsimba o ngadto sa ilang labaw-labaw ang ilang mga ginabuhat matag adlaw ug maymayan dayon sila ug hatagan og giya.

Ang uban nagagamit sa mga pulong nga Linatin ug ipamemorya kini sa mga membro diin ang kahulogan kuno niadto mao ang pagka-kublan human mayamyam ang maong mga pulong. Tungod kay balikbalik kining isulti ug ipamemorya motuhop gyod sa membro nga dili gyod siya madutlan. Ug busa kini ang espelikasyon kun nganong hilabihang isoga nga modasmag ang mga panatiko sama sa nahitabo didto sa Kimanait ug karong bag-o didto sa Dinagat.

Kaniadto ang mga kulito kun

Hulagway gikan sa Asiaweek, June 1987

Hilagway gikan sa Ang Manggagawa

Mga delegado sa ISM sa ilang press conference sa wala pa moderetso sa Basilan.

gimontar sa atop sa maong sakyanan. Anaa usab ang usa ka *Fire-truck*.

Uban usab ang mokabat sa 50 ka mga vigilanteng grupo (CAFGU, CVO etc) nga nagpatoo nga pro-Balikatan nga naghulat usab sa gawas. Mga dul-an sobra sa napulo ka layer ang babag sa composite group (Marines ug Police) aron dili gayud makagawas ang mga progresibong grupo.

KADAUGAN

Bisan wala makagawas ang mga progresibong grupo aron mag-rali, halos ang tanang mga balita niadtong orasa nagpakita sa kahimtang sa delegasyon sa nag-CARAVAN, ug sa ka-desperado sa rehimeng Macapagal-Arroyo nga pugngan ang katawhang mopadayag sa iyang pagsupak sa presensya sa pasistang militar sa imperyalimong US.

Bisan sa *international media* migawas usab ang maong balita sama sa CNN, SNN ug uban pang pamantalaan. Ang pagsulod mismo sa progresibong grupo sa syudad sa Zamboanga alang sa usa ka lihok protesta, usa na ka kadaugan kay kini ang mibuak sa kultura sa kahilom og kahadlok nga maoy gipatunhay sa mga nagharing hut-ong sa maong syudad. Mihukas usab kini sa maskara sa usa ka kagamhanang diktador uban sa ka-desperado sa rehimeng US-Macapagal-Arroyo ug sa amo niining imperyalistang US.

KAHIMTANG SA MAG-UUMA

Adunay 30 ka milyong ektarya ang kinatibuk-ang kayutaan sa nasud. Gibana-banang ang kapin sa 13 milyon ka ektarya niini mga kayutaang agrikultural. Ang 5.1 ka milyong ektarya niini gitamnan sa humay ug mais ug may 3.3 ka milyong ektarya usab ang gitamnan sa lubi. Ang uban pa gitamnan sa mga tubo, saging, pinya ug uban pa.

Sa mga partikular nga lugar, adunay kabag-ohan sa mga tanom sa mga kayutaang agrikultural. Tataw dinhi mao ang paggamay sa mga kayutaang gitamnan og tubo nga gipulihan sa tanom nga humay, gulay o kaha direktang gikonbert ngadto sa subdibisyon o gibaligya alang sa komersyal nga kagamitan. Ang paggamay sa kayutaang gitamnan sa tubo bunga sa pagbagsak sa presyo sa asukar sa pangkalibutang baligyaanan, taas nga *milling fee*, taas nga presyo sa mga *inputs* sama sa abono ug kawalay insentibo para sa mga *planters* gikan sa gobyerno. Pananglitan, sa Pampanga, gikataho nga nakunhuran og 50% ang kayutaang gitamnan sa tubo. Sa Leyte, kung wala man gani napasagdi ang halapad nga katubhan, gitamnan sa ubang tanom ang pila ka bahin.

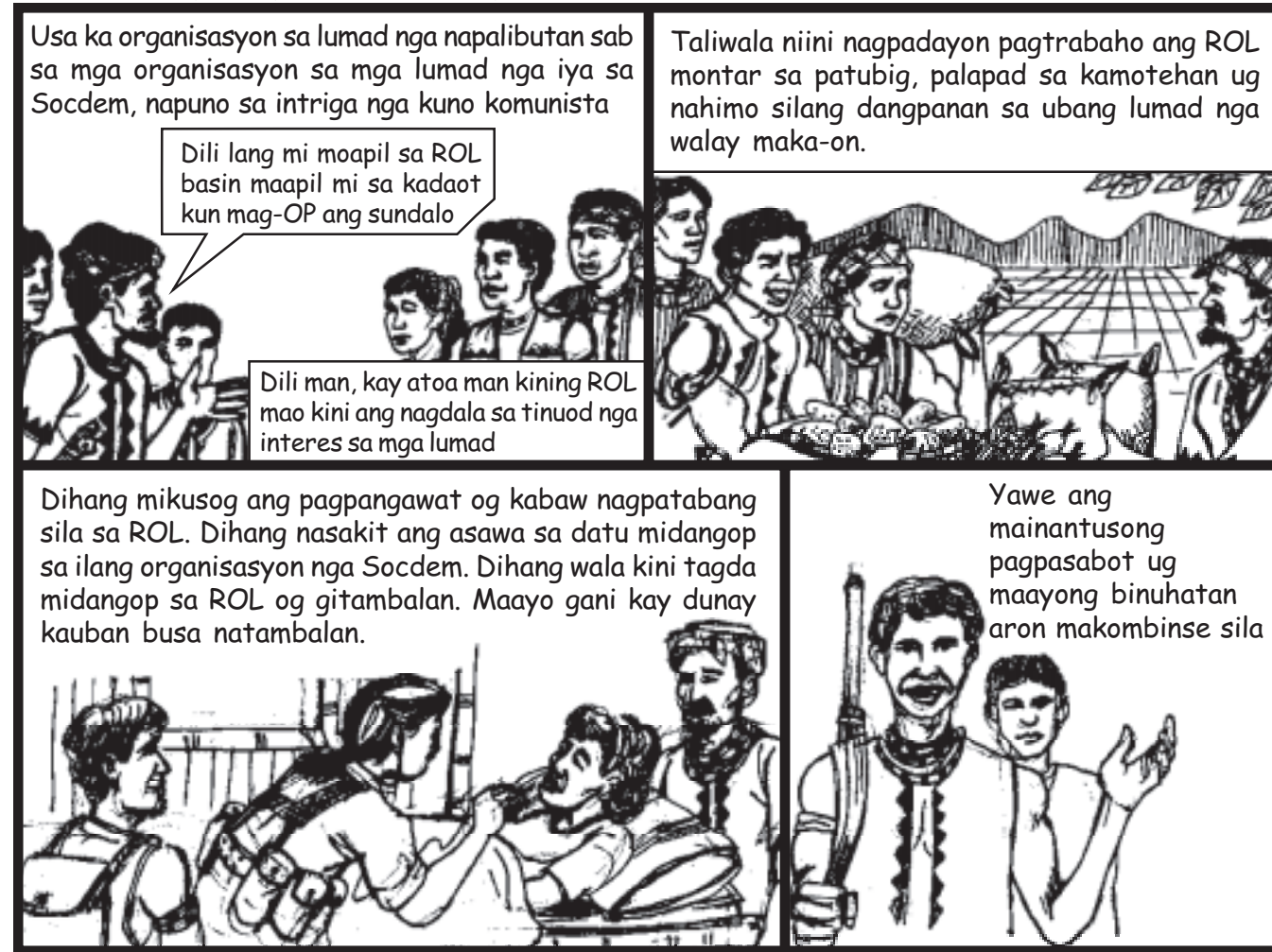
Wala pa narekober ang dakong bahin sa kayutaang agrikultural nga natabunan sa *lahar* sa Pampanga ug bahin sa Tarlac, sa Sentral Luzon. Sa pila ka bahin, sama sa Sentral Luzon ug Amihanang Luzon, padayon ang paggamay sa kayutaang agrikultural bunga sa pagkadaut sa yuta tungod sa pagsulod sa parat nga tubig sa pipila ka bahin, ug paglanap sa *mine tailings* sa mga kasapaan ug kayutaang agrikultural. Gibana-banang 12 milyones sa populasyon ang nag-uma ug wala pay labot dinhi ang anaa sa pangisdaan nga kasagaran nag-uma usab ug mga mamumuog nga ginatawag sa mga *agricultural-related* nga mga industriya ug serbisyo (mga mamumuong panguma sa mga plantasyon ug uban pa).

Bisan kung nag-una pa gihapong nakasandig sa agrikultura ang ekonomiya sa nasud, sa miaging mga tuig, padayon nga nagaos ang tampo sa agrikultura sa GNP gikan sa 20.3% niadtong 1995 ngadto sa 19% niadtong 1995, 18.8% niadtong 2000 ug 20% niadtong miaging tuig. Dulot kini sa paghinay sa produksyong agrikultural ug pagbagsak sa panginabuhi sa mag-uuma tungod sa todo-todong liberalisasyon sa agrikultura nga dikta sa imperyalismong US ug hugot nga gipatuman sa mga miaging rehimen.

Ang agrikultura sa nasud nagpabiling atrasado, ginagmay, bulag-bulag ang produksyon. Ang kasagarang sukod sa yutang giuma gikan lang sa .5 ngadto sa 1.5 ektarya. Nag-unang nakapunting sa eksport (*export-oriented*) ang agrikultura aron tubagon ang mga panginahanglan sa mga kapitalistang nasud sa hilaw nga materyales ug pipila ka piniling produktong agrikultural ug nagsalig sa importasyon (*import-dependent*) sama sa mga binhi, abono, pestisidyo ug uban pang gamit sa produksyon ug han-okanan sa mga surplus nga produktong agrikultural gikan sa mga kapitalistang nasud, nag-una sa US.

Ang Rebolusyonaryong Organisasyong Lumad

PAKATAWA

Si Ramos, Estrada ug Cardinal Sin nakaadto sa Saudi Arabia nga nagdala og *whisky*. Didto illegal ang magdala og ilimnong makahubog. Apan wala kini baliha sa tulo. Isip pasosyal-sosyal nag-inom-inom sila. Wala dahoma na-reyd sila. Ang paghupot lang og ilimnong makahubog dako na kaayo nga krimen sa Saudi ug kamatayon ang silot niini.

Apan human sa pipila ka bulan, sa panabang sa usa ka banggiitang abogado, napaubos ang ilang sentensya ngadto sa *life sentence* na lang. Ug swerte pa gyod sila kay sa pagkahuman sa *trial* natunong sab nga *national holiday* sa Saudi busa gipaubsan sa Sheik ang ilang silot ngadto sa 20 na lang ka lapdos sa latigo.

Si Sin ang nauna nga latigohon kay gamay ra ang iyang nainom. "*Birthday* sa akong unang asawa karon busa hatagan ko kamo og katungod sa usa ka pangayo" matod pa sa Sheik. "Butangi og unlan ang akong likod," matod pa ni Sin. Apan mihangtod lang ang unlan taman sa kanapulog

lapdos nakunis-kunis kini busa milabhag gihapon ang likod ni Sin. Giyayongan na lang siya padaplin.

Sunod si Erap. Nakita niya ang paglatigo busa duha ka unlan ang gipabutang niya sa iyang likod. Apan wala gihapon mohangtod ang duha ka unlan lapas sa 15 ka lapdos. Busa nakaiyagak si Erap sa kasakit ug nagkiangkiang siya padaplin.

Sunod si Ramos. "Maayo kaayo ka nga presidente. Maayo ka sa saywar. Dili ka garapal. Tungod niini duha ka pangayo ang ihatag ko kanimo," matod pa sa Sheik.

"Salamat kaayo, Talahuron ug sa pag-ila ko sa imong kamaayo, imbes bayente lang, usa ka gatos ang pangayoon ko kanimong lapdos," matod pa ni Ramos.

"Dili lang diay ka pino. Isog ka usab. Sige kay mao may gusto nimo ihatag ko ang usa ka gatos ka lapdos kanimo. Karon unsa ang ikaduha nimong pangayo?" pangutana sa Sheik.

"Ihikot si Erap sa akong likod," kalma kaayong tubag ni Ramos.

ni Alvin Dimaranan (Sunstar)

NATIONWIDE PEOPLES CARAVAN GILUNSA PADULONG SA ZAMBOANGA CITY BATOK SA BALIKATAN

By: IVAN KASILAK

Niadlong Hulyo 24 ngadto sa 30, 2002, mokabat sa dul-an 2000 ka mga tawo ang mikuyog sa gilunsad nga *Nationwide People's Caravan for Sovereignty, Freedom and Peace Against Balikatan* (Nasudnong Panaw sa Katawhan para sa Soberanya, Kagawasan ug Kalinaw batok sa Balikatan), nga gisugdan gikan sa nagkalain-laing rehiyon sa nasud (Southern Tagalog, Central Luzon, Bicol, National Capital Region, Western Visayas, Central Visayas, Far South Mindanao, Southern Mindanao, North-Central Mindanao, North-East Mindanao ug Western Mindanao) ug natapos sa Zamboanga City.

Ang mga partisipante gikan pa sa nagkadaiyang progresibong sektor nga uban nila ni Cong. Satur Ocampo sa Bayan Muna, Teddy Casiño sa Bayan, Karapatan, Gabriela, KMU, US TROOPS OUT NOW!, OUT IN MindaNow! Coalition uban usab ang sobra sa 40 ka delegasyon sa *International Solidarity Mission* (ISM) nga nagpahigayon usab og *International Fact Finding Mission* sa probinsya sa Basilan ug General Santos sukad pa sa Hulyo 24 hangtud sa 30.

Kadaghan makatilaw og pagpangharass ang nag-caravan. Gipahunong kini sa check point sa polis pinaagi sa ilang *station commander* nga si SPO4 Francisco dapit sa Vitali, Sibugay Province. Gipakanaog ni SPO4 Francisco ang tanang sakay sa Bus #29, ug iya kining gisaka, dayon human og panan-aw mikanaog og dayon nagsukit-sukit sa mga sakay niini, apan mga 15 minutos miabot usab ang laing delegasyon uban sa Nego Panel. Diha-diha human sa pipila ka mga panag-estoryahanay gipalarga ra usab. Sa unahan aduna na usay nakababag nga *payloader*. Usa ka oras kapin ang milabay, nahunong na usab ang grupo tungod kay aduna kunoy suyak (tunok) sa unahan. Human niini sa unahan, gipahunong

na usab kay nangayo'g lisensya sa mga driver sa mga sakyanan ilabina ang sa pribado. Apan maayo na lang nga lisensyado ang mga driver ug sa wala madugay nakalarga na dayon ang grupo.

Pasulod na ang delegasyon sa Zamboanga City, diha pa lang sa dalan sobra sa lima ka mga check point ang nahibagat sa grupo ug gipang-check up kini sa mga polis, dayon gipalarga ra usab. Sa dihang miabot sa Brgy. Putik Zamboanga City gipanglaknit ang pipila ka mga streamer sa mga kunohay nagpatoong pro-Balikatan nga mga tao ug ila kining gipangsunog.

Mga 7:00 sa gabii human ma-check up sa duha ka Marines ang Bus #29 ug #28 nga maoy gisakyan sa delegasyon gikan sa North-Central Mindanao atubangan sa mga police ug sundalo gipanglabay og bato ang duha

ka sakyanan ug nabuak ang mga samin nga bentana sa Bus, ug adunay nasamdan nga mga lima ka tawo, ang usa hapit maigo ang mata gikan sa nabuak nga samin. Dinhi walay gihimo ang mga polis ug daw morag nalipay pa kay gipanglabay ang grupo nga nag-CARAVAN.

Mga alas-11:00 sa gabii kapin kun kulang, sa dihang anaa na sa

Kini ang mga delegado sa ISM ug ang mga nagcaravan nga nagpahigayon sa rali sulod sa sports complex didto sa Zamboanga City.

Simbalan, Buenavista, Agusan del Norte. Malampusong nasilotan sa usa ka tim sa BHB ubos sa Cesar Cayon Command si Marcelino Toga nga nailhan sa ngalang Datu Manbusayna kaniadtong Abril 20, 2002 didto sa Si Manbusayna dugay na kaayong may utang nga dugo sa rebolusyon ug katawhan sa maong dapit sukad pa kaniadtong sayong bahin sa 1980s diin tungod sa ka-aktibo niya isip CHDF ubay-ubay usab sa mga kauban ang iyang nabiktima. Gani niadtong panahona pipila sa ilang madakpan ug mapatay ila pang abisan sa dalunggan ug kan-on human isugba. Nagpakita lang kini unsa siya kalunod patay pagbatok sa rebolusyonaryong kalihokan.

Apan matod pa lagi sa usa ka bugoy-bugoy nga nagbag-o na, “lisod nimo kontrahon ang rebolusyonaryong kalihokan. Ang imong sala bisan kun giagup-opan na sa kadugay kanunayng malab-as panahon sa assessment.” Ug kini ang nahitabo ni Manbusayna. Nagpabiling wala mapapas ang kasalanan niya hangtod nga miabot gyod ang adlaw sa paghukom na sa iyang mga sala. Naklining gikan kaniya ang usa ka ripleng armalayt.

Roa-roa, Umagos, Lagonglong, Misamis Oriental. Kaniadtong Pebrero 16, 2002 nasilotan sa kamatayon si Leonardo Compuisto sa usa ka tim sa BHB. Responsable siya paglugos sa iyang tulo ka mga anak sulod sa dugay-dugay nga panahon. Tungod sa kalipay sa mga biktima ug sa mismong asawa ni Nardo nga nakabaton ra sila og hustisya, giabisohan pa gyod nila ang BHB nga segurohon gyod nga wala nay nahabiling kinabuhi ang tampalasan kay naghulga ra ba kini nga kun mahibaloan sa BHB ang iyang luog nga binuhatan hutdon niya pagpatay ang iyang pamilya.

lipwaton, Salay, Misamis Oriental. Nasilotan sa usa ka tim sa BHB si Junior Sarawos tungod sa ka-aktibo niyang mogiya sa mga operasyon sa kaaway. Gawas niini, notado usab siyang kawatan sa mga kahayopan sa

mga lumulupyo sa lugar sama sa mga baboy, manok, kanding ug daghan pang uban.

Nacan-an, Sangay, Buenavista, Agusan del Norte. Kaniadtong nagsingabot na ang barangay eleksyon, nasilotan ra gyod si kanhi M/Sgt Guillermo Isip samtang nangampanya panahon sa kagabhion pagka-kagawad sa barangay Sangay. Si Sgt isip usa kanhi ka detatsment komander sa Sangay sa aktibo pa siyang nagserbisyo sa *Philippine Army*. Ubay-ubay usab sa katawhan sa Sangay ug kasikbit nga mga dapit ang nakatilaw sa iyang “romansa-militar.” Apan bisan kun nagretiro na aktibo pa gihapon siya sa gimbuhatong paniktik ug kontra-insurhensyang gimbuhaton. Busa sa gabii sa Hulyo 14, gipakanaog ang silot pinaagi sa usa ka tim sa BHB nga gidetats alang sa maong gimbuhaton. Naklining gikan kaniya ang usa ka pistolang kalibre .45.

Kahayagan, Carmen, Agusan del Norte. Napahamtangan sa rebolusyonaryong pagsilot si Brgy. Capt. Amado Palisan. Si Palisan usa kanhi ka *Chief of Police* sa lungsod sa Carmen. Panahon sa iyang pangatungdanan giakusahan siyang nanglugos sa iyang katabang nga babayeng 15 anyos pa lang. Apan tungod lagi kay hepe sa polis nalimot-limotan lang ang maong kaso. Apan dili makalimot ang katawhan ug rebolusyonaryong kalihokan sa maong dapit. Kaniadtong Hulyo 5 sa nagsingabot na ang barangay election diin usa siya sa magpapili pagka-kapitan, nahukman ra gayod siya sa kamatayon. Nakuhaan siya og usa ka yunit sa cellphone.

Ang kalihukan mao ang opisyal nga mantalaan sa National Democratic Front of the Philippines-North Central Mindanao Region. Ang Regular Isyu mogawas matag 4 ka bulan ug adunay mga Espesyal Isyu nga pupanahong ipagawas.

Ginadasig namo ang mga magbabasa nga mopadala sa ilang mga tampo, sugyot ug komentaryo aron dugang mapalambo ang atong mantalaan. Ipaagi lang kini sa inyong yunit nahilunaan o ngadto sa mga kauban.

ASA KA NA PAINGON, MAMUMUO SA VICMAR?

Huyhoy ang abaga sa mga regular nga mga mamumuo sa Vicmar Development Corporation usa ka kompaniya sa plywood sa Tagoloan, Misamis Oriental dihang giablehan gyod ang 52 *challenge votes* nga naglangkob sa mga *contractual* ug *casual employees* sa gipahigayong *certification election* kaniadtong Abril 17, 2002.

Sugod pa sa Septiyembre, 1998 ang *freedom period*, apan tungod sa *delaying tactics* sa dilawang AWATU-TUCP kakonsabo niini ang kapitalistang VICMAR ug DOLE Region 10 miabot sa upat ka tuig nga walay usbaw ‘ng suholan ug dugang benepisyo ang mga mamumuo. Pinaagi niini nagmalampuson pa gayod sila nga ipabilin sa usa ka atrasado ug ubos sa dilawang unyon ang VICMAR.

Nagkinahanglan lang unta og 14 ka botos ang *Vicmar Independent Genuine Workers Organization* (VIGWO) usa ka unyon nga nagadala sa tinuod, militante ug makinasudnong unyonismo gikan sa 52 nga *challenge votes* aron modaog sa maong *certification election*, apan unom lang ang ilang nakuha. Sa han-ay sa mga regular nga mga mamumuo, adunay 155 ka botos nga nakuha ang VIGWO samtang 130 lamang ang nakuha sa AWATU-TUCP. Sa han-ay sa mga regular nga mga mamumuo, daog ang VIGWO.

Namatikdan sa dilawang AWATU-TUCP, kapitalistang VICMAR ug DOLE Reg. 10 nga dili gyod

sila makadaog gikan sa mga regular nga mga mamumuo, busa nakakita sila og lusot sa dunot usab nga probisyon sa balaod sa pamuo aron makaboto ang mga *casual* ug *contractual*.

Leksyon dinhi alang sa mga organisador, mga lider mamumuo ug mga mamumuo nga nagasagop sa tinuod, militante ug makinasudnong unyonismo ang ilang kakulang sa pag-ila sa ilang kaaway ilabina sa ilang mga gaway ug sa mga *dirty* ug *delaying tactics*. Aduna usa’y kakulangan ang mga organisador sa solidong pag-organisa sa mga regular nga mga mamumuo, kun aduna man, hinay kaayo. Kun wala lang maka-abot og 100 ang botos sa AWATU-TUCP, daog na ang VIGWO. Wala usab hatagi’g pagtagad ang pag-organisa sa mga *casual* ug *contractual* apil na ang mga *supervisory*.

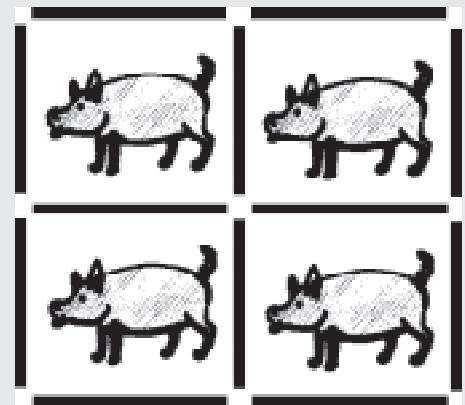
Huyhoy ang ilang abaga, daw gikang gipapas-an sa napulo sa ka pelegong plywood ug, labaw pang nahuyhoy dihang nagsugod na og *retrench* ang kapitalistang VICMAR diin kasagaran sa na-una sa lista mao ang mga membro sa VIGWO nga may kapin na sa 20 ka tuig nga serbisyo sa maong kompaniya. Sa pagsulat niini, aduna nay 17 ka membro sa VIGWO ang nakalista nga bayran na segun sa pagtugot kuno sa DOLE Region 10.

Mamumuo sa VDC asa ka na padulong human ‘mo buhi-a ug palambo ang VICMAR sulod sa kapin bayente ka tuig?

PAKUNOT SA AGTANG

Sa anibersaryo sa Hukbo nauyonan sa usa ka KTO sa Kababayan-an nga idonar ang ilang usa sa upat ka baboy alang sa gamayng salo-salo panahon sa programa. Kining 4 anaa sa 4 ka mga tangkal nga adunay 12 ka dingding. Kun makuhaan na og usa, siyempre 3 na lang ka baboy ang mabilin. Pangutana sa usa ka membro; Unsaon nato paghimo niining upat ka mga tangkal ngadto sa 3 na lang sa 3 ka lihok nga may 12 gihapon ka mga dingding?

Ikaw, unsaon man nimo?

Usa ka bukas nga sulat gikan sa usa ka amahan ngadto sa iyang anak

Anak ug Kaubang Free,

Usa ka rebolusyonayong pangumosta.

Kumusta ka na ingon man kang MM ug Ina? Nanghinaot ako nga anaa kamo kanunay sa kalagsik sa panglawas ug sa hunahuna kay kun ako ang imong balusan pagpangumusta, ania, padayon gihapong naningkamot nga makapatuman sa mga gimbuhaton nga gisangon kanako sa Katawhan-ug Partido.

Anak ug Kaubang Free, sa mubo nga panahong anaa ka sa erya kini ang panahon nga dugang kang magsinati sa kinabuhi sa sama kanamong mga rebolusyonaryo ug sa aktwal nga kahimtang sa mga masa. Himoa kining mabungahong kahigayonan alang sa pagpanday sa imong kaugalingon isip pagpangandam sa higayong andam ka na sa hingpit nga pakig-uban kanamo. Kat-oni ang tanan nimong mahimo pagkat-on. Bisan sa kalinghod pa sa imong salabutan ako nagtuo nga makasabot ka kay aduna ka may kalantip sa pangisip.

Sa pagkakaron nga daghan pa og trabaho si Ina diha, ayaw una pagdemanda og dako sa iyang pagtagad nganha kaninyo kay mahinungdanon man usab kaayo ang gitrabaho niya. Nagatabang siya nga mapataas ang pang-ideolohiyang kahimatngon sa mga kauban aron epektibong makaalagad sa katawhan ug mapadaog ang demokratikong rebolusyon sa katawhan. Sige lang kay kun makaanha ako ug kun madayon ang atong plano nga mobakasyon amo rang hulipan ni Ina ang gipangandoy ninyong among atensyon.

Tuod diay naa koy gustong ipatin-aw kanimo lambigit sa akong giingon kanimo sa una, nga "dili tanang naka-honor bright ug dili tanang wala maka-honor bugok". Kini man ang tinuod isip kinatibuk-an apan gusto lang nakong idugang nga dili sab maayo nga dili ka na lang sab maningkamot pagtuon sa imong mga leksyon, kay unsaon man sab nimo pagka-sabot? Ang test mao ang pagsukod sa imong nasabtan sa leksyon sa eskwelahan. Kun mubo ra ang imong grado o score nagpasabot kini nga kinahanglan gyod diay nga magtuon. Ang buot man lang nako ipasabot sa una nga ayaw pugsu pagkab-ot ang dili na nimo makaya total ang tinuod nga test dili man sulod sa eskwelahan kun dili ania man sa gawas uban sa pakigbisog sa katawhan diin gikinahanglan gyod ang tibuok nimong kahibalo ug katakus.

Dinhi lang una ko kutob ug kun makahigayon ka balosi kining akong sulat, ha?

Imong Ama,

Ka. Yano

30-tuig niining kampanya alang sa usa ka independenteng nasud. Bisan pa sa pagsupak sa mga lider sa Simbahang Katoliko sa *Basque region* ang senado gidahom na nga mopalusot niining maong balaodnon nga walay mga amendasyon.

Note: Bantayanan ni kay mao kini ang ilang gibuhat karon sa Bayan Muna. Gilab-as og balik ang nahikatulog na nga kaso nilang Satur Ocampo ug Carolina Malay nga iyang asawa mahitungod sa illegal possession of firearms nga gipasaka batok kanila 13 ka tuig na ang milabay. Di man hinuon kaayo ni problema kay duna man 'tay armadong pakigbisog nga prinsipal gilunsad sa kabukiran. AK.

NORTHERN IRELAND. Usa ka Sin Feinn nga mayor ang napili sa Belfast. Taliwala sa mga protesta sa mga Loyalista, ang mga boto sa *non-sectarian* nga mga konsehal sa *Alliance Party* maoy mitamla sa kadaugan ni Sin Feinn Alex Maskey isip hepeng mayor sa Belfast. Kini ang unang higayon nga ang *political wing* sa IRA nakakontrol sa konseho sa syudad. Kaylap nga riot ang nahitabo sulod sa lima ka adlaw human niini nga miangol sa lima ka mga tawo (Time, June 17, 2002).

HELSINKI. Taliwala sa protesta sa mga *environmentalists*, ang Finland nakahukom pagtukod sa iyang unang bag-ong *nuclear reactor* sa Kasadpang Europe sukad sa 1991.

HEBREW UNIVERSITY. Ang mga *researchers* nagkaguliyang dihang gipresentar sa publiko ang usa ka *cross-bred*, walay-balahibong manok nga ilang giingon nga kusog motubo, walay tambok ug dugaon (*succulent*). Gipalambo kini sa kapitalista aron makunhoran ang gasto sa produksyon ug proseso ingon man ang polusyon. Ang mga kritiko misupak sa pagbuhi niini sa katarungang madaugdaugon kini ngadto sa manok kinsa nanginahanglan sa ilang mga balahibo alang sa ilang proteksyon.

Note: Lain na usab kini nga GMO—ang manok nga wala nay balahibo. Ang normal o kinaiyanhon nga tinuboan sa manok ayha maayong kan-on modagan gikan sa 3-4 ka bulan. Apan gidugayan niini ang mga kapitalista. Dugay motubo ang ilang kapital. Busa giimbento ang pagpadako

sa manok sulod lang sa 45 diyas. Apan wala pa gyod sila makontento, gihimo na sab nilang 30 diyas lang karon ang manok nga pwede nang mabaligya ug kan-on. Ug karon ania na usab kining manok nga walay balahibo. Tsk.tsk.tsk. AK.

HYDERABAD. Usa ka *heat wave* ang miigo sa *Indian state* sa Andhra Pradesh nga mipatay sa kapin 1,000 ka mga tawo. Sa pipila ka mga dapit ang temperatura misaka ngadto sa 51°C.

COLOMBIA. Ang diwa sa pakig-away. Panagsangka tali sa gobyerno ug sa FARC (*Fuerza Armado Revolucionario de Colombia*) ang misuyla/awas ngadto sa syudad sa Medellin. Walo ka mga tawo ang nakalas sukad sa pag-ulbo sa panagsangka sa urban sa 38 ka tuig nga gubat sa kabukiran.

NEPAL. Usa ka adlaw human ang PM nga si Sher Bahadur Deuba misugyot kang King Gyenandra nga lusawon ang ubos balay-balaoranan sa parlyamento ug mopatawag og *general election*, duha ka tuig nga abante kaysa na-iskedyul, ang partido ni Deuba misuspendi kaniya. Tulo usab sa iyang mga ministro ang miluwat isip protesta sa iyang plano. Sayo pa niini, ang nagharing *Nepalese Congress Party*, misupak sa sugyot ni Deuba pag-oktaba sa *state of emergency* nga gipakanaog unom na ka bulan ang milabay ug ang nagpadayong pakiggubat batok sa mga gerilyang Maoista. Bisan pa sa politikanhong kaguliyang ang gobyerno nanumpa pa gihapon “nga dugang pang pakusgon ang operesyong militar batok sa mga rebelde.”

SRILANKA. Mga negosyador sa gobyerno direktang nakighinabi alang sa kalinaw tali sa mga rebeldeng Tamil Tiger sa unang higayon sulod sa pito ka tuig. Ang halandumong panaghisgot nahitabo 90 ka adlaw human ang pagpinirmahay sa makasaysayanong *Norwegian-brokered ceasefire*. Sa naulahing pagtamod sa kasabutan, ang Sri Lankan military nagsugod na usab pag-atras gikan sa mga balay-alampoanan didto sa nagusbat-sa-gubat nga amilanan. Ang usa ka *full round* nga *peace talks* ang gidahom nga mapahigayon sa sunod bulan didto sa Thailand.

mokabat sa R2400 matag bulan.

Kaniadtong Hulyo 19 human ang halos tulo ka semana, miangka ang mga employer ug miuyon sa kasabutan. Nakab-ot sa mga mamumuo ang mosunod:

- *minimum wage* nga R2100
- dugang nga 9% sa mga nagsweldo lang og R2100-R3200
- dugang nga 8% sa mga nagsweldo og kapin sa R3200
- dugang sa implasyon + 1% para sa 2003/2004
- dugang sa implasyon + 1.5% para sa 2004/2005
- kasabutan mahitungod sa medical aid
- kasabutan sa mga munisipalidad sulod sa tulo ka bulan

Mibalik sa trabaho ang mga welgista kaniadtong Hulyo 22. Sumala kang SAMWU *negotiator* Dale Forbes usa kini ka kadaugan sa mga mamumuo. Gikondena sa SAMWU ang dilawang unyon nga IMATU nga nagsuporta sa SALGA. Suportado usab ang mga welgista sa *Confederation of South African Trade Unions* (COSATU) nga kalambigit sa KMU.

AUSTRALIA. Usa ka adlaw human ang Japan nahimong ika-73 nga mipirma sa *Kyoto Protocol* mahitungod sa *global warming*, si Prime Minister John Howard mianunsyo nga ang Australia dili mopirma sa kasabutan. “Alang kanamo ang pagratipika sa *protocol* makawagtang sa kapanar’bahoan ug makadaot sa among industriya” iyang giingnan ang parlyamento sa Canberra. Ang *protocol* nangingahngan sa pagpamenos sa *greenhouse gas emissions* ngadto sa 1990 levels. Si Howard miingon nga ang Australia moratipika lang sa kasabutan kun ang US kinsa maoy nagmugna sa 36% *carbon emissions* sa kalibutan mopirma usab (*Time*, June 17, 2002).

ISRAEL. Pagkasiak sa han-ay. Ang gobyerno ni Ariel Sharon nakatilaw og hampak dihang ang mga magbabalaod sa duha ka mga koalisyong partido — ang *United Torah Judaism* ug ang Shas — mirebelde ug nagtinabangay pagpatay sa balaodnon sa badyet nga mokuto sa *welfare payments* nga gitagana alang sa mas taas nga galastuhan sa depensa nga maoy bunga sa sungi tali sa mga Palestinians. Ang Primero Ministro mipalagpot sa mga ministro sa duha ka mga partido.

DILI. Ang East Timor nahimong pinakaulahi nga nahimong nasud sa kalibutan human ipasa sa UN ang gahum ngadto sa napiling gobyerno ni Xanana Gusmao (*Time Magazine*, June 3, 2002).

INDIA. Walay progreso sa panagbirigay sa India ug Pakistan. Ang Pakistan mitamihid sa sugyot sa PM sa India nga si Atal Behari Vajpaye. Ang plano mao ang paghimo og *joint patrol* sa ilang utlanan. Apan ang Pakistan milantugi nga lisod kini mahitabo tungod kay ang kahimtang sa relasyon sa duha ka nasud mao ang regular nga panagbayloay og buto-buto sa masinggan. Gani, sa milabayng semana unom ka mga sibilyan ang napatay sa bag-o lang nahitabong pagpangatake sa *Indian army camp* sa mga nakabase sa Pakistan nga mga militante (*Time* June 17, 2002).

Gibana-bana sa mga siyentista sa Princeton University nga mokabat sa tulo ka milyon ang mangamatay kun moulbo ang usa ka limitadong gubat nukleyar tali sa duha ka nasud.

Ang Pakistan ug India tulo na ka higayong nagkagubat sukad mobulag gikan sa Britanya kaniadtong 1947—diin ang duha niining gubata ang hinungdan mao ang panag-ilogay nila sa Kashmir. Silang duha parehong naglunsad og *nuclear tests* kaniadtong 1998 ug silang duha parehong adunay *ballistic missiles*.

BURUNDI. Ang mga rebelde sa dominado-sa-Hutu’ng *National Liberation Forces* miatake sa *military position* sa amihanan sa Bujumbua, nga nakapabakwet sa kaliboan ka mga katawhan. Ang transisyonal nga gobyerno nga gidawat sa 17 ka mga politikanhong partido ang gi-inawgurahan sa milabayng Nobyembre apan ang mga rebeldeng Hutu nagdumili pagdawat niini.

ESPANYA. Sa mayoryang 304 sa 16 ka mga *deputies* sa ubos nga balay balaoranan sa Cortes, ang Parlyamentong Espanyol, miboto aron tugotan ang *Supreme Court* sa paglusaw sa mga politikanhong partido nga gituohang nagsuporta o nagadasig sa terorismo. Ang epekto sa balaodnon mao ang pagkahimong ilegal sa BATASUNA, ang legal nga *political wing* sa *Basque separatist* organisasyon, ang ETA nga nakapatay na og kapin sa 800 ka mga tawo sa

‘Adlaw sa Panaghigalaay’

US EMBASSY GIDUMOG SA PROTESTA

Dili higala sa Pilipinas ang Amerika!

Kini ang singgit sa mga militanteng grupo sa usa ka aksyong-protesta didto sa embahada sa Amerika kaniadtong Hulyo 4 sa pagsaulog sa *Filipino-American Friendship Day*. Giingon sa mga militanteng grupo inunahan sa KMU nga ang *Fil-American Friendship Day* gisaulog sa gobyernong Bush ug Macapagal-Arroyo apan “ila-ila lang ug wala labot ang katawhan.”

“Ang paglisod-lisod sa “globalisasyon” sa Washington mao usay gisunod sa Malakanyang. Ang gubat pagpanulong sa Pentagon mao usay gisunod sa Kampong Aguineldo. Ang pagpuga og dako kaayong ganansya sa mga monopolyo ug sa ilang mga komprador mao usay nagpuga sa singot sa mga mamumuo ug katawhang Pilipino,” sumala pa.

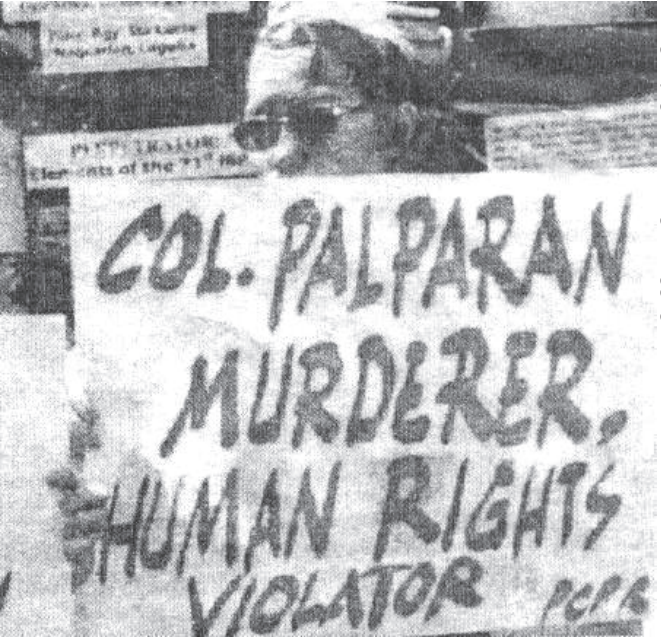
“Ang pagka-itoy ni Macapagal-Arroyo sa Amerika dili matupngan. Ang pagsunod niya sa dikta sa langyawng imperyalista wala pa gyoy susama. Tulubagon niya sa katawhan ang pagbaligya niya sa patrimonya sa Pilipinas ug ang pagsubasta sa ekonomiya sa nasud.”

Gisunog ang effigy ni Gloria nga nagsinina'g bandera sa Amerika sa atubangan sa US embassy niadtong Hulyo 4.

KALIBOAN KA MGA PILIPINONG NAPALAGPOT SA SABAH KABASOLANAN SA REHIMENG MACAPAGAL-ARROYO

PDI. Agosto 29, 2002. Sayong bahin pa niining tuiga nagpahibalo na ang Malaysia sa gobyerno ni Macapagal-Arroyo kabahin sa ilang pagabuhatong paghinlo sa Sabah

BATOK SA GIPAKUSOG NGA MILITARISASYON NI MACAPAGAL-ARROYO, DOJ GIBAHAAN SA MGA BIKTIMA; COL. PALPARAN GIKASOHAN

Gipasakaan og kaso sa BAYAN MUNA kaniadtong Hulyo 2 og kasong *murder* ug *frustrated murder* ang hepe sa 204th Brigade sa Philippine Army nga si Col. Jovito Palparan uban iyang sa intelligence operative nga si Sgt. Larry Hilario ug laing duha pa ka sibilyan.

Gikasohan sila sa pagpatay sa usa ka Bayan Muna coordinator nga si Edilberto Napoles Jr ug pagkasamad sa iyang kauban nga si Ruel Landicho didto sa syudad sa Calapan, Mindoro kaiadtong Mayo 28, 2002.

Sa unang pagdungog sa kaso kaniadtong Hulyo 26, gidasdas sa mga biktima ang DOJ. Walay nahimo ang DOJ kundili ang pagpasulod sa mga biktima ug mga kadugo nila.

sa mga “*illegal Filipino workers*.” Apan wala lamang magpakabana si Macapagal-Arroyo tungod kay bisi kaayo siya og plinastar sa iyang kandidatura sa moabotay’ng eleksyon sa 2004. Ug karon nga gipalagpot na ang mga Pilipino didto nagkapuliki na ang gobyernong Arroyo pagsagakay sa mga ‘*deportees*’ diin ubay-ubay na ang nangamatay ilabina ang mga bata.

UNSA ANG COMMUNITY - BASED RESOURCE MANAGEMENT PROJECT KUN CBRMP?

Ang CBRMP mao ang pagpalihok sa mga lokal nga gobyerno ug komunidad sa pagpakabana/atiman sa kinaiyahan ug kadungan niini mao ang paghatag og proyektong panginabuhian ug pagpalig-on sa makinarya sa lokal nga gobyerno.

Sa proyektong panginabuhian, \$50M ang pondo gikan sa World Bank busa, ang inisyatiba sa mga LGU napasulod sa gambalay, mga prayoridad ug mekanismong gitakda sa WB ug sa gobyernong nasyonal. May *counterpart* nga pondong \$17.5M ang GRP. Gisugdan kini kaniadtong Oktubre, 1998 ug mahuman sa 2003. Gilangkob niini karon ang mga rehiyon 5,7,8 ug 13. Kaniadtong Nob 2000 may natalang 7 ka mga lungsod ang miapil niini ug aduna pay 78 ka lungsod ang nagpahayag og kasibot nga moapil.

Ang mga tipo sa proyektong kwalipikado para sa suportang pondo sa CBRMP mao ang Upland Agriculture and Community Based Forestry, Coastal and Nearshore Fisheries. Small Scale Rural Infrastructure, Alternative Livelihood. Nagpapakitang-tawo ang WB sa pagsulbad sa kapobrehon ug krisis sa kinaiyahan sa mga atrasadong nasud aron molikay sa pagbatikos sa katawhan sa palisiya sa imperyalistang globalisasyon, liberalisasyon at diregulasyon. Pamaagi usab kini sa pagsuporta sa WB sa kampanya sa reaksyunaryong GRP nga batukan ang armadong rebolusyonaryong kalihokan pinaagi sa mga proyektong sosyo-ekonomiko nga magamit aron impluwensyahan ang katawhan pinaagi sa ekonomismo, repormismo ug pag-alkontra sa rebolusyonaryong kalihokan.

May partikular nga interes ang mga sapiang nasud sa hisgutanang pag-atiman sa kalasangang tropiko tungod kay krusyal ang papel sa kalasangang tropiko sa pagkontrol sa pag-init sa kalibutan. Dakong isyung politikal ug sosyal sa katawhan sa mga imperyalistang

nasud ang padayong pagkapuo sa mga kalasangang tropiko ug sa paspas nga pag-init sa kalibutan. Bunga sa pag-init sa kalibutan, migrabe ug samot pang nagsabwag og kadaot ang hulaw, bagyo ug buhawi, nagkaspas ang pagkatunaw sa putos nga yelo sa North ug South Pole, ug uban pang pang kalamidad.

Pamaagi usab kini para mangalap ang bangkrap nga gobyerno og ayuda ug pautang nga pondo gikan sa mga imperyalistang nasud, aron magpakitang-tawo ang reaksyonaryong gobyerno sa isyu sa kapobrehon, kinaiyahan ug pagtabang sa pinakauiyayod nga mga nasud ug komunidad. Gamiton kini para magpakaylap sa panghunahuna sa katawhan sa panghunahunang kontra sa rebolusyon sama sa repormismo ug ekonomismo. Pamaagi kini aron makapasulod og mga tigpaniktik sa AFP-PNP sa mga hilit nga baryo. Alang sa mga burukrata sa mga munisipalidad, dugang kining kahigayonan alang sa panguwarta, pinaagi sa pagkawaw sa pondo, mga proyekto ug mga kontrata.

Aduna bay dihadiha ug taktikal nga kaayohang makuha ang katawhan gikan sa CBRMP?

Sa usa ka panahon kun ang mga nangulo sa reaksyunaryong LGU ug sa proyekto may usa ka ang-ang sa pagka- progresibo ug/o di kaha andam mohatag og mahinungdanong luna para sa inisyatiba ug kaayohan sa mga mag-uuma, pwedeng makakuha og limitadong benepisyo ang masa ug kalihokang masa gikan sa pondo, mga koneksyon, mga serbisyong teknikal ug pasilidad, ug dugang nga maniobra sa legal nga pagliok. Kining maong mga benepisyo mahimong dugang nga tabang sa

BALITANG INTERNASYONAL

HEWLETT-PACKARD MANAKTAK OG 10,000 KA M3. San Francisco. Ang

higante sa pamatigayon sa kompyuter nga Hewlett Packard manaktak sa iyang mga trabahante og 10,000 sa umaabot nga Nobyembre ug pagasundan kini sa laing 5,000 sa 2003, sumala pa sa kadagkoan sa kompaniya.

Ang pagpanaktak gianunsyo sa milabayng Mayo, 2002 dihang ang HP mikompleto sa iyang pag-*take over* sa Compaq Computer sa miaging bulan.

PAGPANGATAKE SA ISRAEL SA MGA PALESTINO HUGOT NGA GIKONDENA.

Nagpahayag ang *International Secretariat* sa *World Organization Against Torture* (OMCT) kaniadtong Hulyo 25 sa pagkondena sa mga paglapas sa gobyerno sa Israel sa mga tawhanong katungod sa mga Palestino.

Usa sab sa nanguna pagkondena ang ILPS nga gipangulohan ni Ka Crispin isip tsirman. Gigamit sa Israel ang “*targetted*” nga asasinasyon, administratibong pagbilanggo nga walay husay ug uban pang ilegal nga mga aksyon sa Israeli Army. Aduna say “kolektibong pagsilot” sama sa pagpatay sa 14 ka mga Palestinong sibilyan, lakip na ang siyam ka mga bata sa usa ka gihimong *air raid* kaniadtong Hulyo 23 sa al-Daraj sa Gaza City.

Sukad nga gisugdan ang Intifada kaniadtong Septiyembre 2000, ang ihap sa mga anaa sa “administratibong detensyon” nagkadaghan gikan sa 9 miabot ngadto sa 1,700. Milungtad ang detensyon gikan sa tulo hangtod unom ka bulan apan walay kasong gipasaka ug husay.

Gipalapad usab sa usa ka balaod kaniadtong Hulyo 24 ang kahulogan sa “*war activity*” lakip ang “*terror*”, “*hostile activity*” ug “*uprising*”. Suportado sa US ang giyera nga gilunsad sa Israel batok sa mga Palestino.

MGA BASURERO SA TORONTO NAGWELGA.

Moabot sa kapin tulo ka semana ang welga sa mga *city workers* lakip na ang mga basurero sa pinakadakong syudad sa Canada sa hisgutanan sa seguridad sa panarbaho.

Nag-*walk out* ang kapin sa 23,500 *city employees* sa Toronto human gidumilian sa ilang mayor ang pangayo nilang garantiyahan ang ilang panarbaho kun ipadayon ang pagkontrata sa trabaho sa mga pribadong kompaniya.

Lambigit niini, nagtambak na ang basura sa nahisgutang syudad, ang lugar nga pagalunsaran sa *World Youth Day* nga pangunahan ni Pope John Paul II.

PANGKINATIBUK-ANG WELGA SA MGA MUNICIPAL WORKERS SA SOUTH AFRICA NAGMADAUGON.

Kapin sa 100,000 ka mga membro sa *South African Municipal Workers Union* (SAMWU) ang naglunsad og welga sukad pa niadtong Hulyo 2. Paghibalik kini sa nasudnong pagkinatibuk-ang welga sa South Africa human molabay ang pito ka tuig.

Nagwelga ang mga mamumuo dihang nagdeklara ang ilang employer ilalom sa *South African Local Government Association* (SALGA) nga sila ang moingon kun may usbaw sa ilang sweldo para sa sunod nga tulo ka tuig.

Ang *minimum wage* sa South Africa R1900 matag bulan. Pero ang minimum nga gikinahanglan aron mabuhi

Hilagway gikan sa Ang Manggagawa

SUHULAN SA MGA MAMUMUONG
PANGUMA NAPATAS-AN

Mokabat sa 308 ka manapasay sa tubo kung TDK (tapas dala karga) nga mga membro sa PKM gikan sa lain-laing kabaryohan sa 7 ka lungsod sa Bukidnon ang direktang nakabenepisyo uban ang ilang mga pamilya sa pag-usbaw sa ilang suhulan sugod niadtong Enero niining tuiga. Gihimo sa mga manapasay sa tubo nga kasagaran daan nang naggrupo sa tag-10 ngadto sa 24 ka tawo ang pakig dayalogo sa mga agalong yutaan aron mapatas-an ang ilang grabe ka-ubos nga suhulan. Naangkon nila ang P5.00 ngadto sa 20.00 nga usbaw sa matag tonelada sa tubo nga ilang matapas ug makarga. Sa samang higayon, 50 ka laing mamumuong panguma ang nakapausbaw sa ilang suhol sa pagguna sa P10.00 ug P20.00 matag adlaw sa duha ka asyenda. Gawas pa sa usbaw sa suhol, natagamtam usab sa mga TDK ang ubang benepisyo nga gihatag sa mga *planters* sa nagkalain-laing kahimtang:

- libre snacks ug pagkaon
- 1 ½ kilo isda para paniudto
- pagpataas sa *backing fee* ngadto sa P100.00 gikan sa P50.00
- pagpirma sa planter sa isumite nga payroll aron makobra sa mga TDK ang gitakda nga *sugar amelioration cash bonus*

Naapil usab sa benepisyo ang dugang 10% nga usbaw sa suhol sa *driver* sa mga *hauler* ug P10.00 matag biyahe para sa *helper*.

Mokabat pa lang sa 12 ka mga agalong yutaan o kapin kun kulang 10% sa tanang mga agalong yutaan sa tubo ang nalunsaran nga naglangkob sa 500 kapin ka ektaryas lang sa 55,000 ektaryas nga katubhan sa tibuok Bukidnon.

Sa Bukidnon gihapon, nasanta ang pagpalagpot sa usa ka pamilyahang saop pinaagi sa aksyong masa sa 60 ka mga membro sa PKM batok sa AY nga si Wong kaniadtong Abril. Dako ang pasalamat sa masa sa

organisasyon nga maoy nakapugong sa iyang pagkalagpot sa yutang iyang gipuy-an.

Didto usab sa Agusan del Sur usa ka petisyon batok sa PTFI sa walo ka komunidad ang gilunsad sa 50 ka mga sakop sa ROL uban sa ilang LO. Resulta niini walay *trucking* nga gitugotan ug walay dakop sa kahoy.

Naglunsad usab og kamuyot *production* ang upat ka komunidad sa ROL nga gilangkoban sa 40 ka mga pamilya didto gihapon sa Agusan del Sur. Miusbaw ang produksyon sa kamuyot og 50 sa matag komunidad matag bulan. Sa usa usab ka komunidad pagpananom sa abaka ang gikalingawan sa ROL nga gilangkoban sa 30 ka pamilya.

Nasayod ka ba?

Nga didto sa Las Nieves, Agusan del Norte sa milabayng bulan sa Hulyo, 2002 malampusong nalunsad sa 14 ka magdarohay ug 10 ka mamumuong panguma ang duha ka managkalahing dayalogo alang sa pagpataas sa suholan? Gipangulohan kini sa PKM sa maong baryo ug gitarget sa maong aksyong masa ang usa ka AY. Nakab-ot sa mokabat 15 ka magdarohay ug 50 ka mga mamumuong panguma ang mosunod: sa pagdaro, P120 ang adlaw nga libre ug P140 ang adlaw kun walay libre ngadto na sa P150 ang adlaw nga libre ug P180 ang adlaw kun walay libre. Sa birada sa kahoy napat-as-an usab ang suholan sa mamirahay ngadto sa P180 ang adlaw nga walay libre. Gihimo kini sa mga mag-uuma sa dayon na nilang trabaho dihang giingnan nila ang agalong yutaan nga dili sila manar’baho kun dili usbawan ang ilang suholan. Walay nahimo ang AY kundili ang paghatag sa usbaw. AK

pagpalig-on sa mga organisasyong masa, pagpaas-dang sa rebolusyong agraryo ug pagpalambo sa produksyon.

Seguruhon lang ang mosunod:

Pursigido ug padayong pukawon ang masa sa malinglahong aspeto sa programa. Linawon sa katawhan nga ang tinuod ug malahutayong kasulbaran sa problema sa kapobrehon ug pagkadaot sa kinaiyahan dili mahimulag sa kadaugan sa rebolusyon, kung may balansyado ug komprehensibong pagpalambo sa industriya ug modernisasyon sa agrikultura, nga hugot nga nakabase sa demokratikong paglihok ug kaayohan sa halapad nga masa sa katawhan ug sa hugot nga pagkonsidera sa katakus ug balanse sa kinaiyahan.

Matngon nga batukan sa han-ay sa masa ang repormismo ug ekonomismo. Palihokon ang masa para maniid batok sa paggamit sa proyekto para sa kontrarebolusyonaryong propaganda, pangintrega, pagpaniak ug paniktik. Tudloan sila sa mga pamaagi ug tukmang giyahan sila para mapugngan ug mabatukan kini.

Hustong madumala ang mga proyektong sama sa CBRMP. Sa gambalay sa usa ka komprehensibong patakaran ug plano, matin-aw ang hustong lugar sa mga legal nga organisasyon ug paglihok ug sa mga proyektong sosyo-ekonomiko nga anaa sa inisyatiba ug pagdumala sa mga progresibong pwersa o di kaha sama sa CBRMP nga gihanyag sa reaksyunaryong gobyerno ug sa uban pang pwersa. Ang mga proyektong sosyo-ekonomiko kinahanglang hugot nga motakdo ug magsilbe niining maong komprehensibong palisiya ug plano.

Organisahon ang pagsalmot sa masa sa proyekto. Dili basta na lang pasagdang mag-iya-iya ug magkawatak-watak ang masa tungod lang sa CBRMP. Demokratikong hisgutan sa mga organisasyong masa ang mamahimong palisiya, ang-ang ug langkob sa pagpasalmot, ang mga indibidwal ug pamilyang mosalmot, ug unsaong mapuslan sa tibuok organisasyon ug sa mas daghang tagabaryo ang pagsalmot.

Unsa mang pruweba nga gigamit ang proyekto ug mga personel niini sa kontrarebolusyonaryong pangintrega, pangdaot, panabotahe ug paniktik maoy dihadihang basehan aron idili kini.

MGA HIYAS NGA ANGAY
BASEHAN SA PAGPILI OG
INAYANG BABOY

1. Pilion ang baye nga baboy’ng adunay unom ka paris nga totoy ug nindot ang pagkahimutang niini sa tiyan.
2. Kinahanglan nga taas ang lawas sa himuong inayang baboy aron dili maghuot ang mga baktin sa pag-inilogay sa totoy panahon nga magpatotoy ang inayan.
3. Ang paliwatang baboy kinahanglang adunay kusgan nga tiil ug bitiis ilabina ang pangulahian ug kinahanglang himsog ang panglawas.
4. Kinahanglan nga ang likod sa baboy may pagka-pormang arko aron panahon sa pagmabdos dili mosangyad ang tiyan sa baboy ug busa malikayan nga masamad kini.
5. Kinahanglan ang mata sa baboy tin-aw ug ang nawong niini “but-anon”. Ang mga dalunggan kinahanglan igo-igo lang ang gidak-on nga dili motabon sa mga mata nini.
6. Pilion usab ang baboy nga dali motubo.
7. Ang pasanayon nga baboy kinahanglan nipis og lawas ug tambok sa likod.
8. Ang mga dagkoong baboy ang pinakamaayong maoy himoong inayan.

MGA HIYAS NGA BASEHAN SA
PAGPILI OG HIMUONG
BUTAKAL NGA BABOY

1. Ang baboy nga dunay depekto dili maayong paliwatan. Ang baboy nga us-os ang itlog o sa tiyan mas maayo ihawon na lang kun dako na. Kadtong butakal nga gamay, dili parehas ang gidak-on sa itlog ug butakal nga mora og nakapilit sa lawas ang itlog dili maayo nga paliwatan.
2. Likayan ang baboy nga molukso sa tangkal. Haduol sa kaalaotan ang maong baboy.

Tan-awa **AGRITIPS**/pahina 19

GIBATIKOS SA MGA MAMUMUO ANG DOLE UG TAHO NI MACAPAGAL-ARROYO SA SONA

Sa usa ka aksyong protesta atubangan sa *Department of Labor and Employment* (DOLE), kaniadtong Hulyo 19, giingon sa KMU nga dili sila kombinsido sa taho ni Macapagal-Arroyo sa iyang *State of the Nation Address* (SONA) ilabina sa nahimo kuno niya alang sa mga mamumuo. Sumala pa sa mga mamumuo mas samot silang silang naglisod ubos sa pangatungdanan ni Macapagal-Arroyo.

Gipahayag ni Joel Maglungsod *Secretary for Federation Affairs* sa KMU nga nanglimbong si Macapagal-Arroyo nga dunay usa ka milyong trabaho ang namugna ilalom sa iyang administrasyon tungod kay miburot man hinuon ngadto sa lima ka milyong Pilipino ang walay trabaho sumala pa mismo sa datos sa gobyerno. Moabot pa sa 300 ang nawad-an og trabaho matag adlaw.

Gihatagag duot sa mga lider-mamumuo nga bugtong interes lang sa kapitalista ang naprotektahan ni Arroyo ug dili ang sa mga mamumuo.

Padayon ang kampanyang boykot sa mga produkto sa multinasyonal nga nestle tungod sa bangis nga pagsumpo niini sa mga mamumuo.

NASUDNONG TSAPTER SA ILPS GITUKOD

Gitukod ang pinaka-unang nasudnong tsapter sa *International League of People's Struggle* (ILPS) sa Pilipinas. Gihimo kini sa Agosto 1 ug gibuksan ni Ka Crispin B. Beltran isip tsirman sa ILPS.

Ang ILPS gitukod sa *First International Assembly* sa Zutphen, Netherlands kaniadtong Mayo 25-27, 2001. Mitambong didto ang 339 ka mga delegado ug bisita gikan sa 232 ka mga pangmasang organisasyon sa 40 ka mga nasud sa Asya, Africa, Oceania, North America, South America, Middle East ug Uropa. Lakip dinhi ang 48 ka mga organisasyon sa Pilipinas nga karon gikonsolida isip nasudnong tsapter sa ILPS.

Ang ILPS maoy tubag sa tiunay nga pangandoy sa mga katawhan sa kalibutan alang sa nasudnon ug katilingbanong kalingkawasan gikan sa imperyalismo ug tanang reaksyon. Ang pagkatukod niini maoy tubag sa nagkadakong panginahanglan alang sa mas hugot nga koordinasyon sa mga pakigbisog batok sa mga opensiba sa imperyalismo sa lainlaing nasud.

Ang ILPS-Philippines pagpakusog sa nasudnong pakigbisog dungan sa pag-atubang sa mga nag-unang gimbuhaton sa ILPS.

HAYTEK NGA KAGAMITAN DILI GIHAPON HINGPIT ‘MAASAHAN’

Si Brig Gen Donald Wurster, ang commander sa US Forces sa Mindanao (panahon sa Balikatan Exercise) miingon nga ang mga *unmanned spy planes* ug ubang mga kahimanan sa paniktik nga gideploy sa US aron pangitaon ang mga biktima sa Basilan walay makapadasig nga nahimo (Mayo 25, 2002). Ang mga *elite* nga tropa, mga *spy planes* ug mga *thermal imaging cameras* sa pinakagamhanang militarya sa kalibutan wala gyod makatabang aron makaplagan ang mga Burnham.

Susama sab ni sa pagpangita nila kang Bin Laden sa Afghanistan. Wala gyod kini nila makit-i bisan pa sa haytek nila’ng mga kagamitan. Sa miaging Mayo 17, 2002, naambusan hinuon ang US *Special Forces* sa mga Taliban ----- diin usa sa mga tropang Amerikano ang nakalas.

PAGSAKA SA PRESYO SA GASOLINA DILI TINUOD NGA ALKANSE ANG MGA KOMPANIYA SA LANA

Sunod-sunod na usab ang pagsaka sa presyo sa gasolina. Kini ang resulta sa wala gyo’y ayo’ng *deregulasyon* nga nagsugod kaniadtong 1996 ug giimplimentar pagka-1999. Ang katawhan maoy nag-abaga sa makabungog nga epekto niini bunga sa kaitoy sa mga opisyaes sa gobyerno.

Sumala pa sa Caltex, Petron ug Shell gipasaka nila ang presyo sa gasolina tungod sa ilang alkanse. Apan baya kun tan-awon ang datos, ang Petron mikita na og P1.2 bilyones sa unang unom lang ka bulan sa 2002! Nubenta porsyento nga usbaw kini gikan sa ilang P633 milyones nga netong kita sa 2001. Unya “alkanse” pa gihapon sila?

Pagpatin-aw sa pipila ka mga termino:

1. **OPEC** — *Organization of Petroleum Exporting Countries*. Gilangkoban kini sa mosunod nga mga nasud: Iran, Iraq, Kuwait, Qatar, Saudi Arabia, United Arab Emirates, Algeria, Libya, Nigeria, Venezuela ug Indonesia
2. **Overpricing** — pagpatong og dugang presyo gikan sa *landed price* sa lana. Pananglitan ang barel sa lana nga giangkat sa US gikan sa OPEC nagkantidad lang og \$ 20.37 dolyares. Dinhi sa Pilipinas ang ilang pagbaligya moabot na sa sa \$20.86 dolyares. Nag-overpriced sila og \$.49 cents.
Transfer-pricing — usa kini ka paagi sa *overpricing* nga dili mabuhisan sa gobyerno kay dili kini mosalamin sa report sa kompaniya. Ilang gipaburot ang *landed price* sa gasolina pinaagi sa mga resibo nga gikan ra usab sa ilang inahang kompaniya.
3. Petron, Shell ug Caltex — Ang Caltex gipanag-iya sa Chevron ug Texaco Inc; ang Petron gipanag-iya sa ARAMCO samtang ang Shell gipanag-iya sa Royal Dutch Shell.
4. **Rule of Thumb** — sa matag \$1 ka dolyar nga pag-usbaw sa presyo sa matag barel sa lana sa kalibutan ug sa matag depresasyon sa bili sa peso itandi sa dolyar usbawan usab ang presyo sa gasolina. Sa kasamtangan, P.26 sentabos ang ilang pausbaw sa matag \$1 ka dolyar nga pagsaka sa presyo matag barel sa lana ug P.13 sentabos usab ang pausbaw nila sa matag P1 ka peso nga depresasyon sa peso itandi sa dolyar.
5. **Spot market price** — ang pag-usab-usab sa presyo sa lana diha sa pangkalibutang merkado.
6. **Downstream** — ang proseso gikan sa pagpalit sa krudong lana gikan sa *supplier* hangtod sa pagbaligya sa repinadong produktong petrolyo (sa partikular, langkob niini ang importasyon, eksportasyon, pagkarga, pagbiyahe, pagproseso, pagrepina, pagpundo/depot, distribusyon, pagbaligya sa *crude oil*, gasolina, *diesel*, LPG, ug uban pang mga produktong petrolyo.#

DUGMUKON ANG ABU SAYYAF?

Kini ang pagarpar nga mando ni walay lain kun dili sa putot nga manghod nga babaye ni Bush, si Gloria Macapagal-Arroyo ngadto sa iyang armadong pwersa, ang AFP.

Apan wala pa gani mauga ang tinta sa mando-direktiba ni Macapagal-Arroyo ug wala pa gani molugdang ang hisgutanan sa Abu Sayyaf nagbandera na usab sa kahanginan ug mga mantalaan ang gihimong pagpangidnap sa Abu Sayyaf sa mga inosenteng sibilyan diin duruha niini ang giputlan sa liog ug upat pa ang nahabilin sa ilang mga kamot.

Sa kahintang sa pagtambak sa mga ulo, ang una diha gyod duol sa *headquarters sa army* ug ang ikaduha didto duol sa merkado publiko nagpakita lang sa giladmon ug gilapdon sa baseng masa sa Abu Sayyaf. Usa kini ka dayag nga kantalita sa deklarasyon ni Macapagal-Arroyo sa “pagpulpog na sa Abu Sayyaf.”

Gituohan sa rehimen nga ang pisikal nga pagpuo sa Abu Sayyaf mao ang kasulbaran sa nahitabong pagpangidnap didto sa Basilan ug Sulu. Apan ang pisikal nga eksterminasyon sa mga membro sa Abu Sayyaf dili garantiya nga mawala na ang pagpangidnap. Mas lalom pa niini ang gamot hinungdan. Nakaangkla kini sa tumang kawad-on ug sa grabeng pagyatak sa katungod sa katawhang Moro sa kaugalingong paghukom. Gawas kun kini ang puntingon sa rehimeng Arroyo pagsulbad, sama lang siya sa nagputol sa sanga sa kahoy diin ang pinutlan mobalik ra usab pagsalingsing nga maoy nahitabo karon—miingon sila nga napuo na ang Abu Sayyaf aron mohimo lang og lain na usab nga pagpangidnap ug pagpamutol sa liog!

Mao usab sa gipakigbisog sa CPP-NPA-NDF. Kun dili tubagon ang problema sa kawad-on, sa problema sa mga mag-uuma sa yuta, sa hilabihan kadakong utang sa gobyerno, sa grabeng korupsiyon ug langyawng dominasyon sa atong ekonomiya ug politika, dili mahunong kining armadong pagsukol sa katawhan. Kinahanglan lukaton ang gamot-hinungdan sa problema dili kay ang mga sanga lang ang pamutlon.

Apan kini ang dili mahimo sa rehimeng Macapagal-Arroyo. Dili niya katalikdan ang interes sa iyang hut-ong. Dili sab niya kabiyaan ang iyang imperyalistang agalon tungod sa naghingapin niyang tinguhang makapabilin sa gahum lapas pa sa 2004. Busa unsa man ang baruganan sa iyang agalon diha sa internasyonal nga pakigrelasyon mao sab kini ang iyang pagasundon. Sama sa wala pagpirma sa US sa *Kyoto Protocol** ug sa karong bag-o lang sa gitukod sa UN nga *International Criminal Court*, wala sab mopirma ang gobyerno ni Macapagal-Arroyo. Pwerteng itoya gyod!

Ug kay piho nga dili man kini matubag sa bisag unsang reaksyonyong rehimen, magpadayon ug magkakusog ang pagsukol sa katawhan hangtod moabot ang panahong mahugno ug malumpag na ang tibuok gambalay sa reaksyonyong sistema. Kini ang balaod sa dialektiks ug dili sila makasuki niini.

* Kining *Kyoto Protocol* kasabutan sa 77 ka mga kanasuran nga gipahigayon didto sa Japan mahitungod sa pagproteher sa atong kinaiyahan (Naay news feature niini karong gulaa sa atong AK).

TUMANG KA-ITOIY SA REHIMENG MACAPAGAL-ARROYO SUBLING NAPAMATUD-AN NA USAB SA WALA PAGPIRMA NIINI SA ‘ROME STATUTE’

Kining ‘Rome Statute’ usa ka internasyonal nga kasabutang nagtukod sa *International Criminal Court* diin aduna kiniy hurisdiksyon pagtaral sa mga “seryosong krimen sa katawhan sa kalibutan.” Kining maong mga krimen naglakip sa “*genocide* ngadto na sa tortyur, *apartheid* ug *sexual violence*.”

Apan wala mopirma ang Pilipinas uban sa 77 ka mga kanasurang mipirma kay wala man sab mopirma ang US ug ang Vatican. Ang gisupakan sa US kay wala uyoni ang iyang sugyot nga dili iapil ang mga sundalong Amerikano sa pagataralon sa maong korte. Kalambigit niini ang US Congress nagpalusot hinuon og balaod nga ginganlan og ‘*American Servicemembers Protection Act*’ nga nag-awtorisa sa US paggamit og pwersang militar aron luwason ang sundalong Amerikano nga mataral sa maong korte. Hilabihan na gyod kaayo ka-garapal kining gibuhay sa US! Si Macapagal-Arroyo usab nakigduweto ni Bush sa kaburingog aron ipakita ang iyang pagka-masinundanong itoy!

KINAULAHIANG PAGSAKA SA PRESYO SA LANA GISUGAT OG KUSGANONG PROTESTA

Ang mga militanteng grupo mibahad sa paglunsad og *noise barrage* ug dakong rali atubangan sa mga opisina sa “*Big Three*” nga mga repinerya sa lana isip pagprotesta sa pinakaulahing *round* sa pagsaka sa presyo niini.

Ang mga membro sa KMU ug ang grupo sa kabatan-onang ANAKBAYAN magsugod paghimo og aksyong protesta pinaagi sa “pagkalampag” sa Makati office sa Petron, Pilipinas Shell Petroleum ug Caltex Philippines. Kagahapon (Agosto 11, 2002) giusbawan sa Petron og 30 sentabos ang matag litro sa ilang gasolina. Misunod sab dayon ang Pilipinas Shell ug Caltex nianang pagkasunod adlaw.

Ang mga kompaniya sa lana kahinumdomang mipataas sa presyo sa lana kaniadtong Hunyo 26 og 35 sentabos ang matag litro. Sumala pa sa KMU ang pagsaka sa presyo sa lana makaapekto sa presyo sa mga batakang panginahanglanon ug dili na makakaya niini ang mga mamumuo ug ubang kabus nga sektor. Gani sumala pa niya ang gikinahanglan sa usa ka pamilyang may unom ka sakop didto sa Metro Manila aron disienteng mabuhi mokabat sa P534 ang adlaw samtang nagdawat lang sila og P250 nga suholan matag adlaw.

Gikan sa pahina 17 **AGRITIPS**

TIMAILHAN NGA HAPIT NANG MANGANAK ANG INAYANG BABOY

Kasagaran 114 ka adlaw ang pagmabdos sa inayang baboy ayha kini manganak. Ang mga mosunod mao ang timailhan:

1. Bitay na kaayo ug halos magkabulag na ang tiyan sa inayan.
2. Sunod-sunod ug lawom ang pagginhawa sa inayan ilabina kun init ang panahon.
3. Dili mahimutang, kanunay nga maghigda, motindog ug kanunay nga magbag-o bag-o sa paghigda.
4. Pag-agas sa gatas gikan sa totoy maoy timailhan nga ang pagpanganak mahimong magsugod na sa dili madugay.
5. Adunay tubig nga mogawas sa kinatawo sa inayan nga kauban ang hugaw sa baktin. Kini ang sinugdanan sa pagpanganak.

Sa sunod: unsaon ang pag-amoma sa mga baktin.

Tip Alang sa Himsog nga Panglawas

Ni Ka. Demi

ACUPRESSURE

Ang *acupressure* usa ka pamaagi sa pagtambal nga mas nailhan nga paghilot pinaagi sa pagpislit sa mga punto. Ang pagpislit sa mga punto makabalanse sa positibo ug negatibo nga pwersa sa lawas ug makatangtang sa mga bara sa agianan sa pwersa. Di ba mabati nato ang manghihilot moingon nga adunay panuhot tungod kay adunay mga gagmay nga burot burot sa ilalom sa kaunuran nga mahikap diha sa paghilot? Mao kini ang mga bara sa agianan sa pwersa. Ang tawag sa agianan sa pwersa mao ang *meridians*. Makapagawas sab ang *acupressure* sa mga kemikal gikan sa utok nga gitawag og *endorphin* aron babagan ang sakit nga gibati. Ang *acupressure* makapataas sa resistensya sa lawas pinaagi sa pagpadaghan sa puting dugo aron makig-away sa mga kagaw ug makapaspas sa paghilis ug paggamit sa pagkaon.

Epektibo ang *acupressure* ilabina sa mga lugar nga wala o nihit ang mga mapalit nga tambal (o wala 'say ikapalit og tambal), sa kasagarang sakit nga sama sa pasmo tungod sa init ug bugnaw nga palibot ug epektibo sab sa grabeng sakit sama sa *paralysis*.

Ang *acupressure* dili lang sa pagtambal magamit, magamit usab kini sa pag-ila sa sakit, paglikay sa sakit ug pagpaminhod nga gibati. Ang timailhan sa puntong may sakit mopula ang parte kon pisliton, timaan nga adunay balatian ang lawas pero adunay higayon usab nga sakitan kaayo ang pasyente kung hikapon ang punto. Ang gikusgon sa pagpislit nagadepende sa makaya sa pasyente. Ang gidugayon sa pagpislit sa usa ka punto molungtad sa usa ngadto sa lima ka minutos o mag-ihap 1 - 60 alang sa usa ka minuto. Mahimong maghilot kada adlaw o bisan kanus-a nga gikinahanglan.

Adunay mga pamaagi sa pagpislit sa punto: usa niini ang paghapyod, ang pagdaitol (pagligid) ginamit ang likod sa kumo, paggamit sa tudlo sa pagpislit, pagpahid sa ulo /nawong/ ug liog, pagpikpik sa likod, pagbutang

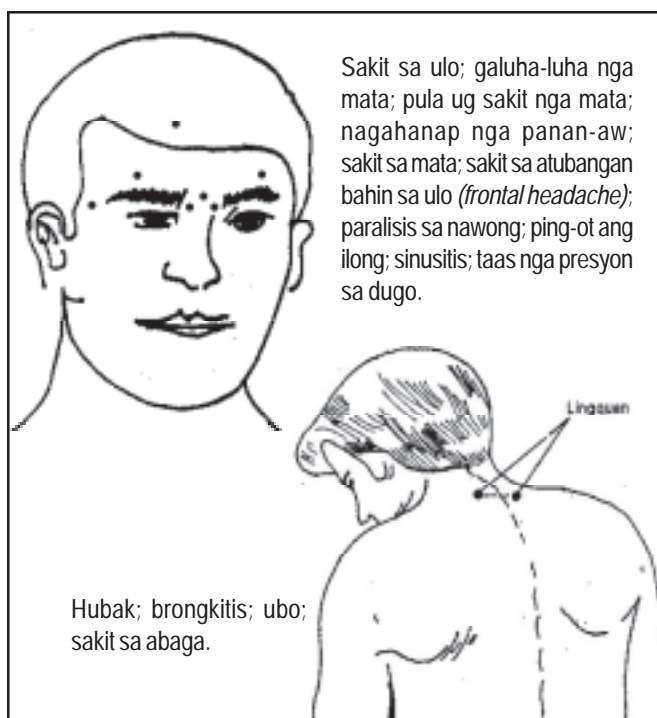

sa kamot ibabaw sa kamot ug pagduot niini, pagbutang sa tudlo ibabaw sa tudlo ug pagduot niini, pagpiso sa duha ka kumagko ug pagpadagan subay sa agos sa *meridian* diha sa likod sa paa, mahimo pod nga palad ang iduot. Ang pagpikpik dili angay gamiton sa bata.

Adunay mga gidili nga pisliton sama sa buntis, grabe ang kondisyon sa kasing kasing, busog kaayo ang pasyente o walay sulod ang tiyan. Dili maayo maghilot kung mokaon siya sulod sa 30 minutos ug human kaon. Aduna poy gidili nga pagkaon sama sa halang, aslom ug pagkaong gikan sa dagat nga may bayanan sama sa pasayan, alimango ug kasag.

Isip giya sa panambal, istoryaha ang pasyente ug unsa ang iyang gibati.

Adunay pipila ka punto nga mamahimong pisliton ug matambalan niini ang mga kasagarang sakit. Mahimong mogamit og 4-6 ka punto lamang kay ang mga punto sa usa ka *meridian* magkakonektahay man.

Wala na kita makugang sa deklarasyon ni Macapagal-Arroyo sa *all-out war*. Sa tinuoray lang, ang kontrarebolusyonaryong gubat sa AFP hagbay rang naglasong sa kabukiran pipila ka bulan na ang milabay.

Sa paglingkod gyod niya sa gahum niadtong Enero 2001, si Macapagal-Arroyo sekretong mimando sa teroristang AFP ug PNP sa halapad nga pagpangatake sa mga gerilyang prente bisan kun nagdeklara siya nga ang iyang gobyerno makighinabi sa kalinaw sa NDFP. Apan wala madugay gisalindot ni Macapagal-Arroyo ang *peace talks*.

Sukad sa ikatulong kwarter sa 2001, kaliboan ka mga tropa sa AFP, ang gideploy sa rehimeng Macapagal-Arroyo batok sa rebolusyonaryong kalihokan. Ubay sa paglasong sa AFP batok sa katawhan sa Basilan, Sulu ug Zamboanga, ang mga pasistang tropa nagsabwag usab og dili tiawng kalisang sa gatusan ka libong katawhan sa Southern Tagalog (partikular sa Laguna ug Oriental Mindoro), Cagayan Valley (ilabina sa Isabela), Central Luzon (ilabina sa Tarlac ug Pampanga), Central Visayas (ilabina sa Bohol), ug sa uban pang mga dapit diin ang rebolusyonaryong kalihokan kaylap ug kusog.

Sa Southern Tagalog lang, gatusan ka mga ordinaryong sibilyan ang nangabiktima sa kaylap nga pagpamatay, masaker ug dinaghang pagpangaresto ug pagbilanggo, diin ang mga makaluluoyng biktima giakusahang mga membro sa NPA o tigsuporta. Kadaghanan sa mga sibilyang gipatay mga aktibista ug lider sa mga pangmasang organisasyon nga aktibong nakigbisog alang sa mga katungod ug kaayohan sa ilang tagsa-tagsa ka mga sektor.

Andam kanunay ang rebolusyonaryong kalihokan sa deklarasyong *all-out war* ni bisa'g kinsang hepeng kengkoy sa itoy nga republika. Wala sukad kini mahuraw sa bisa'g unsang hulga sa brutal nga atake sa mga mersenaryong tropa sa itoy nga republika ug bisan pa sa presensya ug hulga sa agresyon sa mga tropang Amerikano.

Ang Partido, ang hukbong bayan ug ang rebolusyonaryong kalihokan mohimo og aksyon pinaagi sa pagpakusog sa armadong pakigbisog ug paglunsad og taktikal nga mga opensiba sa pinakahuyang nga bahin sa kaaway.

Ang Partido andam kanunay sa paglunsad og usa ka patriyotikong gubat panahon nga ang mga tropang Amerikano mohimo og direktang interbensyon nga naglakip sa pagsulod sa teritoryo sa Rebolusyonaryong Gobyerno sa Katawhan.

Ang panagsunod sa todo-todo kaitoy nga mga rehimeng Marcos, Aquino, Ramos ug Estrada, tanan nagsulay pagguba, pagdugmok ug pagpanas sa rebolusyonaryong kalihokan. Silang tanan ulaw kaayong nangapakyas. Masaligon kaayo ang tanang mga Pilipinong rebolusyonaryo ug komunista nga ang itoy nga rehimeng Macapagal-Arroyo mapakyas usab pagpukan sa rebolusyonaryo ug patriyotikong pakigbisog sa katawhang Pilipino.

DEKLARASYON NI MACAPAGAL-ARROYO SA TOTAL WAR BATOK SA REBOLUSYONARYONG KALIHOKAN UBOS SA DIKTA NI COLLIN POWELL

Ni Gregorio “Ka Roger” Rosal
Tigpamaba
Partido Komunista sa Pilipinas
Agosto 6, 2002

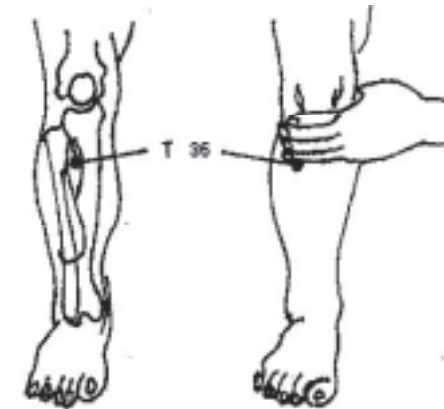
Ang deklarasyon ni Macapagal-Arroyo sa *all-out war* batok sa rebolusyonaryong kalihokan mikonporme sa mando sa US nga gidikta ngadto kaniya pinaagi ni Collin Powell, ang Sekretaryo sa Estado sa US sa ilang panaghinabiay sa miaging adlaw. Kining maong deklarasyon nakaangkla sa katuyoang pagseguro sa permanenteng presensya sa mga tropang Amerikano ug paghawan sa dalan alang sa ilang direktang interbensyon sa kontrarebolusyonaryong gubat.

Kining maong deklarasyon sa *all-out war* kabahin sa tibuok iskemang gidesinyo sa US nga misangko sa “pag-solisit” ni Macapagal-Arroyo og hinabang militar sa iyang pagpakig-away sa NPA.

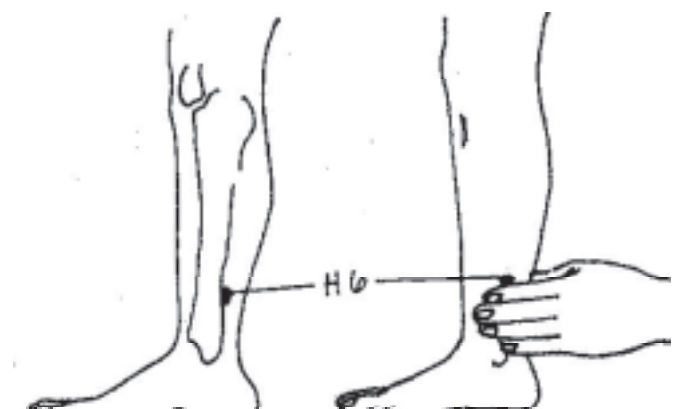
Bisan sa wala pa ang deklarasyon, ang US ug si Macapagal-Arroyo nagplano na sa sunod nga “*exercise*” gawas na sa erya sa Abu Sayyaf, ug didto na sa mga teritoryo sa NPA ug sa mga organo sa politikanhong gahum sa rebolusyonaryong kalihokan.

Human sa giingong pagbalî sa dugukan sa tulisan-nga-grupong Abu Sayyaf, ang rehimeng US-Macapagal-Arroyo mipokus na sa ilang atensyon ngadto sa New People’s Army. Sumala sa panagsabot-sabot nga padayong giusab-usab, adunay dakong kahigayonan alang sa direktang interbensyon ang mga tropa sa US nga sama sa ilang nasugdan na sa Basilan.

“Ang gubat batok sa terorismo wala moila og kalainan tali sa mga ordinaryong terorista ug niadtong nagbaton og politikanhong ideolohiya,” matod pa sa hepeng itoy nga si Arroyo nga mi-insister gyod pagpabuta-buta sa kalainan tali sa rebolusyonaryong hukbong bayan sa usa ka bahin, ug sa mga bandido ug sindikatong kriminal sa pikas bahin. Ang hepeng itoy nga si Macapagal-Arroyo nagpasumbingay na usab daan nga ang iyang *all-out war* molagbas pa bisan ngadto sa legal ug demokratikong kalihokang masa. Matod pa sa hepeng itoy, “*maglunsad kita og gubat batok sa mga kriminal, terorista, drug addicts, kidnappers, smugglers ug niadtong nagterorisa sa mga paktoryang naghatag og mga trabaho.*”

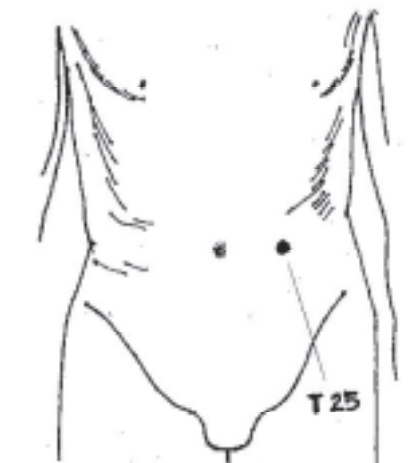
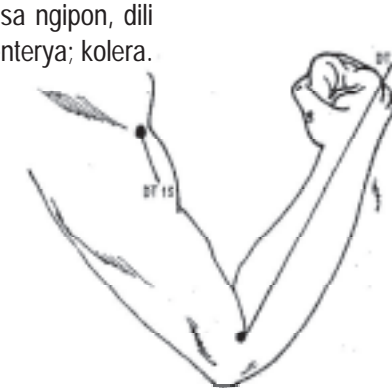

Taas nga presyon sa dugo; pagpangluya sa kalawasan; lapoy; anemic, paralisis ug sakit sa paa ug bagtak; pagpanglipong; sakit sa tuhod; pagsukasuka, dili makalibang; sakit sa ngipon, dili normal nga regla; dili nagaregla; disenterya; kolera.

Atake sa sakit; dili katulog; *allergy*; kalibanga; sakit sa tiyan ug apdo; sakit sa regla; sakit sa pus-on.

Sakit sa ulo; sakit sa ngipon; *pharyngitis*; tonsilaytis; sinusaytis; *rhinitis*; pagkabungol; bikog sa pagregla; dili masabtan nga sakit ug paralisis sa bukton; sige ug singot; sakit sa tiyan; ubo ug dili kalibang.

Hilanat; taas nga presyon sa dugo; pangatol sa panit (*skin allergy*); sakit sa kusog (*neurodermatitis*); panakit ug paralisis sa bukton, abaga ug likod.

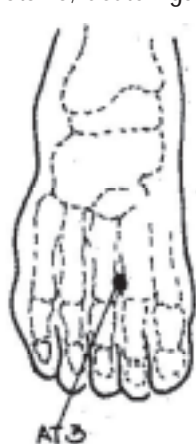
Acute ug grabe nga *gastroenteritis dysentery*; dili makalibang sa bata ug bag-ong natawo; *acute* nga pagbara sa tinae.

Hilanat; urom; sunggo; sakit sa ngipon; patol; tonsillitis; dili kahilisan.

Mawad-an ug panimuot; sakit sa mata; kakuyapon ug nagahubag nga atay.

Sa sakit sa ulo; pagpanglipong; taas nga presyon sa dugo; dugay nga paghunong sa regla; pagpanghubag sa suso; sakit sa mata.

1

ANG BHB

2

Panahon sa iyang pagbansay-bansay:

SA

1. round log crossing
2. tikas pahinga
3. ehersisyo militar
4. samtag nanganta sa INTERNASYONAL
5. inspeksyon sa matag elemento

3

ALAIN-LAING

4

MGA

AKSYON

5